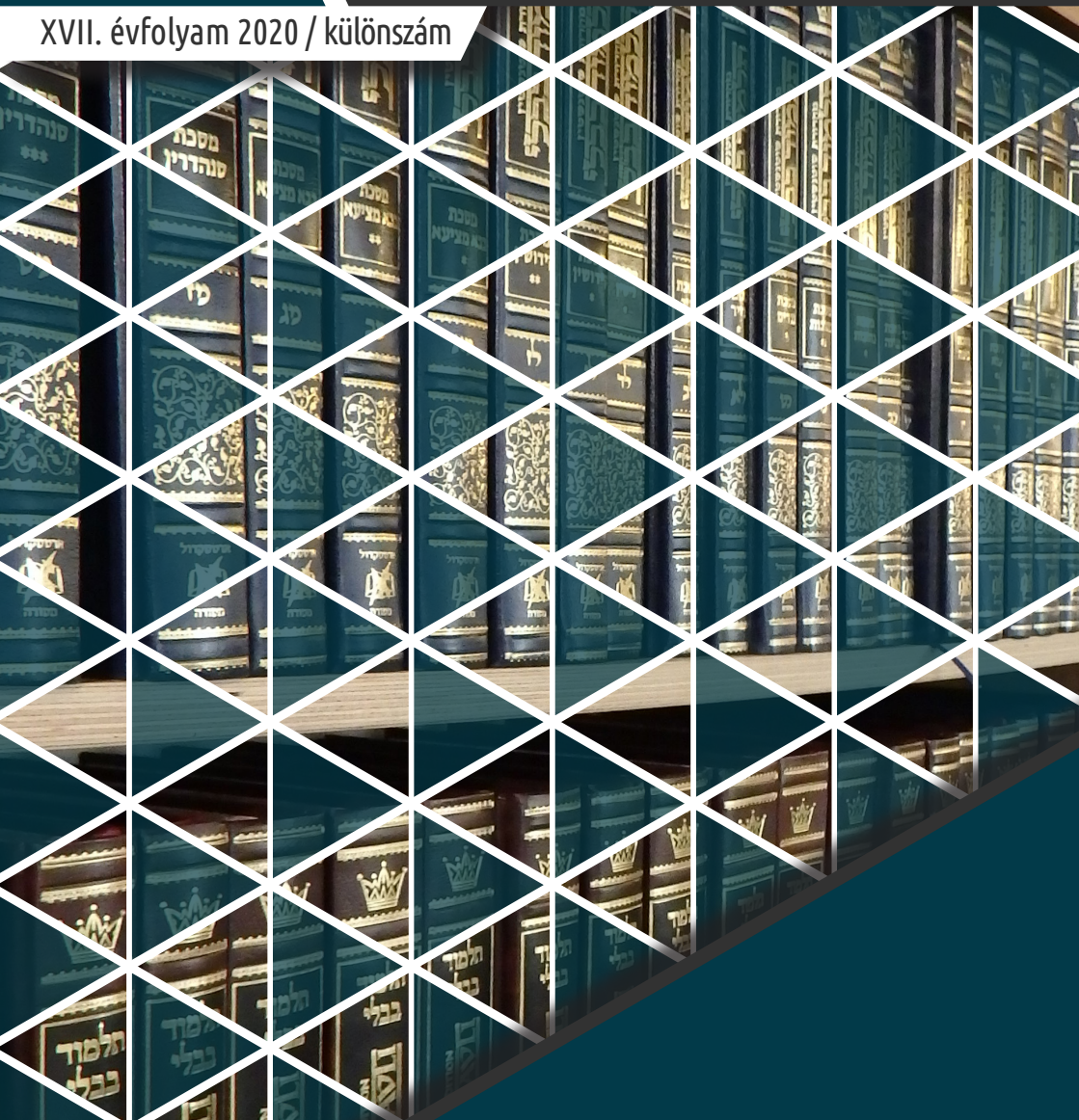

Hírlevél

XVII. évfolyam 2020 / különszám

AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSE HÍRLEVELÉNEK KÜLÖNSZÁMA

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete és a könyvtári társszakmai szervezetek – köztük az [Egyházi Könyvtárak Egyesülése](#) – a pandémia utáni újraindulást segítő egy részletes szakmai ajánlást tettek közzé 2020 májusában a magyarországi könyvtárak és könyvtárosok számára. ▶ A munkában résztvevő egyházi könyvtáros kollégák a tanulmány összeállítása során azonban nemcsak a nyitásra vonatkozó tervekre, feladatokra fókuszáltak, hanem beszámoltak azokról az új munkaformákról, amelyeket a bezárás miatt vezettek be, és jelenleg az így elérhetővé vált szolgáltatások „megtartásán” és esetleges további fejlesztésén gondolkodnak. Tartalmas, szélesebb közönség számára is olvasásra érdemes anyagok érkeztek, ezekből válogatva közlünk néhányat az [EKE HÍRLEVÉL COVID-19 KÜLÖNSZÁMÁBAN](#). Vállalásunk talán nem lesz hiábavaló, mert ellenére annak, hogy szinte minden írásban megjelennek a következő kifejezések: bezárt, home office, digitális szolgáltatások, Facebook, adattisztítás, idő hiányában eddig el nem végzett munka – mégis valamennyi írás hordoz megfontolásra ösztönzött, egy-egy könyvtárra jellemző problémát, megoldást. Felsőoktatási, iskolai és egyházközségi könyvtárak beszámolóit olvashatjuk a következő oldalakon: ugyanazt, mégis kicsit másképp. A járvány okozta szituációban hasonló módon és nem egyszer egymás segítségét kérve oldottuk meg feladatainkat. Reméljük, a közös összegzésre is találunk, kapunk majd időt, és rátekinthetünk arra is, milyen változásokat indított el könyvtárainkban vagy akár személyes, szakmai munkánkban a 2020 márciusában megtapasztalt, eddig ismeretlen helyzet.

Török Beáta
Szerkesztő

IMPRESSZUM

A kiadvány változatlan formában és tartalommal szabadon terjeszthető, felhasználható, nyomtatható, sokszorosítható és korlátozás nélkül közzétehető!

Lezárva: 2020. június 14.

Felelős kiadó: az Egyházi Könyvtárak Egyesülése elnöke

Kiadó: Egyházi Könyvtárak Egyesülése

Felelős szerkesztő: Török Beáta – tördelte: Tegzes Béla

Az Egyesülés székhelye: 1092 Budapest, Ráday utca 28.

A szerkesztőség címe: 1052 Budapest, Piarista köz 1.

E-mail: biblio@sapientia.hu Telefon: 1-486-4421

Online kiadás: ISSN 2416-0229

TARTALOM

BESZÁMOLÓK A COVID-19 JÁRVÁNY IDŐSZAKÁRÓL

Halászné Kapcsándi Szilvia: Áldás a karantén alatt Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei	4
Dudás Anikó: Koronás helyzetjelentés PPKE Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar Könyvtára	8
Violáné Bakonyi Ibolya: A koronavírus-járvány idején a csurgói Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Könyvtára	14
dr. Kührner Éva: A COVID-19 és a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Könyvtára	17
Mészáros Kornélia: Helyzetjelentés Evangélikus Hittudományi Egyetem Könyvtára	22
Kádárné Zsoldos Edit: A korlátozások hatása gimnáziumi, könyvtári környezetben – Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégium Könyvtára	27
Dr. Tamási Balázs: A Könyvtár működése a COVID-19 járvány idején Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Könyvtára	32
Bán Magdolna: Kecskeméti vírushelyzet-jelentés Kecskeméti Református Egyházközség Könyvtára és Levéltára	38
Török Beáta: A könyvtár működése a járvány idején Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtára	44

IDÉZET

Raúl Fornet-Betancourt: Honnan tekintünk az emberek problémáira?	53
--	----

WEBGRÁFIA

BESZÁMOLÓ

ÁLDÁS A KARANTÉN ALATT

Dunántúli Református Egyházkerület
Tudományos Gyűjteményei

► HALÁSZNÉ KAPCSÁNDI SZILVIA

Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei

A váratlanul jött vírushelyzet éppúgy, mint minden más intézményt, a Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményeit is új kihívások elé állította. Ám az első megdöbbenést gyorsan felváltotta a tenni akarás, a gyors átszervezés, az erőforrások újragondolása.

Levéltáros kollégáink – talán őket érintette legkevésbé a veszélyhelyzet kihirdetése – folyamatos ügyeletet tartottak, online segítették a kutatók munkáját. Egyes kollégák távmunkában folytatták az egyháztörténeti munkák digitalizálását, az 1849–1920 közötti lelkészi-tanítói életrajzok történeti adatbázisának építését. Emellett a levéltári források feldolgozásával tanulmányokat írtak az Acta Papensia című történeti folyóiratunk számára.

Munkatársainknak is biztosítva az adatbázisok otthonról történő elérését, lehetővé vált, hogy olyan feladatokat végezzünk el, amelyekre a mindennapos működés során rég nem jutott időnk. Így a könyvtárban megtörtént a Huntéka rekordjainak karbantartása, illetve tovább folytatódott a digitalizált gyászjelentések, valamint a könyvek feldolgozása, katalogizálása. Az olvasókkal folyamatos volt a kapcsolattartás, kommunikálás az elektronikus felületeken. Örömünkre szolgált, hogy éppen a bezárás előtt indítottuk el új honlapunkat, ► amely a rendkívüli helyzetben nagyon jó szolgálatot tett, úgy a könyvtári

olvasókkal való kapcsolattartásban, mint a múzeumi látogatóknak való tartalomszolgáltatásban. A „Könyvtár érdekességei”, illetve „Gondolatok a könyvtárból” címmel több lelki feltöltődést, tartalmas időtöltést szolgáló bejegyzés, valamint a Petőfi és Jókai kiállítást népszerűsítő vetítés került fel a könyvtár Facebook-oldalára. Szintén elérhetővé vált a digitális térben a Baldácsy metaszeggyűjteményünk, amelyek követőink visszajelzése alapján nagy népszerűségnek örvendett. Útjára indult a „Séta a könyvtár falai között – Barangolás a DRETGY könyvtárában” intézményünket népszerűsítő, illetve kuriózumokat bemutató videósorozatunk. Kávézónk munkatársaival létrehoztuk a Pannonia Reformata Segítő Szolgálatot, mely a városunkban élő 65 év felettieknek, illetve a mozgásukban korlátozott személyeknek nyújtott lehetőséget, hogy igénybe vegyék bevásárló, ügyintéző diakóniai szolgálatunkat. A kávézó és a könyvtár dolgozói közösen végezték a könyvtári anyag költöztetését, rendezését, a külső raktár takarítását.

Azt gondolom, mindannyian hálásak lehetünk az Úristennek a „csendesebb időszakért”, hiszen a kényszer-szülte helyzetben óriásit léphettünk előre a digitális térben, az online információ-közvetítés terén. A Pannonia Reformata Múzeum közösségi oldalán indítottuk el „Nagyhétre készülve” azt a sorozatunkat, melyben a „Hajlék az örökkévalóságban” című kiállításunk húsvéti ünnepkörhöz tartozó, Köntös László által írt,

emberi gondolatainkban felmerülő kérdésekre teológiai megközelítésből kaphatjuk meg a válaszokat. A húsvéti ünnepek alatt online tárlatvezetésre invitáltuk követőinket ugyancsak az ótemplomi kiállítás húsvéti hitről szóló részébe. Közben lázasan folyt a háttérmunka, hogy a rendkívüli helyzet miatt elmaradt Miatyánk kiállítást virtuális térben, ugyan csökkentet tartalommal, de be tudjuk mutatni. Lőrincz Zoltán „A Miatyánk a kortárs magyar művészetben” 3D-s tárlatunk különlegessége, hogy az eredeti tervrajzok alapján felépült valóság-hű ótemplomi térben látogatóink saját maguk fedezhetik fel, mélyülhetnek el a technika (MaxWhere böngészőprogram), a modern művészet és a Szentírás által közvetített üzenetben. Olyan időket éltünk át, amikor egyen-egyenként, mindannyian megtapasztalhattuk emberi törékenységünket, gyengeségünket, sebezhetőségünket. Ez a rendhagyó tárlat a kortárs műalkotások, valamint az alkotók gondolatain át a szakrális térben elmondott ima, benső záródoklat útján kapcsol össze bennünket a Megváltóval.

Mérföldkönek mondhatjuk ezt az időszakot a gyermek-múzeumpedagógia terén is, ugyanis online formában, Géniusz, az Ótemplom egere által igyekeztünk meg-

szólítani és bevonni a kicsiket kiállításunk mondani-valójába. Terveink szerint ez a paletta a jövőben tovább bővül, és honlapunkon keresztül bárki elérheti, használhatja. Örömmel számolhatunk be arról, hogy a Szőlőszemezgető, ugyancsak gyermekeknek szóló kreatív

felfedezőfüzetünk is hamarosan napvilágot lát, melynek tervezésébe, előkészítő munkálataiba a Pápai Református Kollégium Gimnáziumának diákjai és Kisantal Tibor grafikus-tanár is bekapcsolódott. Elindítottuk múzeumunk YouTube

▶ csatornáját, melyen elsőként Parola Csaba református

egyházzenész októberben nagy sikerrel megtartott koncertjének teljes anyagát közzétettük, ezzel is enyhítve a bezártság érzését, támogatva a komolyzenei kultúra népszerűsítését, a muzsika hangjai által nyújtott tartalmas feltöltődést. Egy emberöltőnyi közösség című időszakos tárlatunk ▶ finisszázsára is digitális formában került sor, melyet a művészetkedvelőkön túl a KLIKK is örömmel fogadott, és épített be az online oktatásba. Áldozócsüdtörtökre készülve rendhagyó istentiszteletnek adtunk méltó helyet, melyet a Kollégium diákjai otthonaikban követhettek. Pünkösdre újabb tartalmakkal készültünk felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt.

Egyik kolléganőnk távmunkában digitalizálta fotótárunkat, melynek digitális katalógizálása jelenleg is tart. Mindeközben az irodában ablakcsere, parkettázás, az Ótemplomban pedig a garanciális munkálatok elvégzése zajlott, hogy visszatérve ékes rendben, örömmel fogadhassuk látogatóinkat, és „ÚJRA EGYÜTT!” adhassunk hálát az Úristen megtartó és munkánkat megáldó gondviseléséért.

Ahogy az ige mondja: Ne pusztítsd el, mert áldás van benne! (Ézs 65,8) ▶

KORONÁS HELYZETJELENTÉS

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar Könyvtára

DUDÁS ANIKÓ

Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar Könyvtára

A vészhelyzet rendkívüli intézkedései nyomán elcsendesedtek az oktatási helyszínek, a tanórák elektronikus távolléti formát öltöttek. A könyvtár látószólag bezárt, nem fogadott személyes látogatókat, ám nem állt le, csupán online csatornákra váltott. Elektronikus tájékoztatási szolgálatát megerősítette, felülvizsgálta a digitális használati lehetőségeket. A digitális források felkutatása létfontosságúvá vált – a megnövekedett érdeklődés biztos jele volt az e-levelemben befutó kérdések sokasága. A szorult helyzetben elsősorban a szabadon elérhető archívumok lettek népszerűek, emellett viszont valódi kiváltságot jelentett és jelent most is az intézmény által előfizetett adatbázisok széles választéka. Számos hazai és külföldi kiadó és adatbázis-szolgáltató rendkívüli felajánlást tett többféle csomag hozzáférésehez vagy próbaüzem megnyitásával állt be az önkéntes segítők táborába.

A könyvtár – az általános kormány- és intézményi rendeletekkel összhangban – gondoskodott az óvintézkedések betartásáról. A célok, feladatok és prioritások átrendeződtek. Az előállt körülményekhez igazodva fogtunk hozzá a munka átszervezéséhez, a helyben elvégzendő teendők újra-felosztásához és az otthoni munkavégzés megtervezéséhez. A fizikai gyűjtemény, a hely és „a hely szelleme” mintha régmúlt emlékké dermedt volna, átadva a terepet mindennek, ami az online térben van.

Hallgatóink az egyetem területére nem léphettek be, így a könyvtár sem fogadhatta őket. Ez alól az oktatók mentesültek, akik az óvintézkedések betartásával néztek be egy-egy kötetért, vagy tölthettek el időt a szabadpolcos olvasókban. A papíralapú dokumentumok könyvtárközi kölcsönzése folytatódott, az elektronikus dokumentumkérések iránt természetesen felélénkült az érdeklődés.

MI VÁLTOZOTT?

Hagyományos könyvtári tevékenység körében:

- Adminisztratív ügyeleti rendet vezettünk be, az olvasószolgálat helyett pedig e-könyvtári tájékoztatást indítottunk.
- A félév végéig megmarad a zárvatartás a szélesebb olvasói nyilvánosság előtt, a nyári időszak után, szeptemberben lehetséges leghamarabb a nyitás.
- A záróvizsgázók mentesülnek a könyvtári könyvek visszahozatala alól, valamennyi kölcsönzést szeptemberig hosszabbítunk.
- A teljeskörű állományrevízió és kísérő tevékenységei koncentráltabban haladhattak.

Online környezethez kapcsolódóan:

- Otthoni munkavégzés lehetősége elsősorban a feldolgozók számára nyílt meg. Adatbázis-tisztítás, az MTMT adatkezelési és kutatástámogatási feladatai kerültek napirendre.
- Követtük a nemzetközi releváns szolgáltatók próbáhozáférési és más tartalomelérési felajánlásait, melyekről rendszeresen értesítettük a diákságot, oktatókat. Mintegy 10-15 próbáhozáférés nyílt meg.
- Honlapfejlesztést kezdeményeztünk. A honlap jelentősebb átszerkesztése elkerülhetetlennek bizonyult: más információk váltak máról-holnapra elengedhetetlenné.
- Néhány szolgáltatónál élesíteni sikerült a távoli hozzáférést eduID (Shibboleth)-authenticáció beállításával.
- A honlapstruktúra kiegészült hír típusú weboldallal. A funkció rendkívül praktikusnak bizonyul. ▶
- A home-office munkavégzés kezdeteinél és a visszarendezésénél is a fokozatosság elve érvényesül.

TÁVOLLÉTI OKTATÁS – DIGITALIZÁLÁS – HELYHEZ KÖTÖTT SZOLGÁLTATÁS

A kiéleződött helyzetben a legfontosabb és legsürgősebben megoldandó kérdésként merült fel, hogy a távolléti oktatásban részesülő hallgatók hogyan juthatnak hozzá azokhoz a legfontosabb szakirodalmi olvasmányokhoz, amelyeket egyébként megtalálhattak a könyvtárban.

¹„Nyilvános szolgáltatásokat nyújtó könyvtár, [...] felsőoktatási intézmény, [...] a műről másolatot készíthet, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja, és a) tudományos kutatáshoz vagy archiváláshoz szükséges, b) nyilvános könyvtári ellátás vagy a 38. § (5) bekezdésében meghatározott felhasználás céljára készül, c) megjelent mű kisebb részéről, továbbá újság- vagy folyóiratcikkre belső intézményi célra készül. (5) Könyvként kiadott mű egyes részei, valamint újság- és folyóiratcikk az iskolai oktatás céljára egy-egy csoport vagy iskolai osztály létszámának megfelelő, valamint [...] a felsőoktatás keretében szervezett vizsgákhoz szükséges példányszám-ban többszörözhetők.”

Kézenfekvő megoldásnak tűnik a digitalizálás, mint többszörözési és archiválási eljárás, a vonatkozó rendeletek szabad felhasználásra vonatkozó keretei azonban – mint ismeretes – ehhez nem bizonyulnak elég rugalmasnak. A kapcsolódó jogszabályok a művek nyilvános szolgáltatásába az egyetemi közösségeken belüli szolgáltatást is beleértik, további feltételek fennállása mellett. E feltételek többek között a nyilvános könyvtári környezet megléte és az oktatási, tanulási cél (1999. évi LXXVI. Szjt. 35. § (4) b); 33. § (4)).¹

A gátló tényezőkre vetve egy pillantást: a Szjt. 26. § (8) bekezdése a szerző kizárólagos jogai közé sorolja műve online felhasználásának engedélyezését. „E joga kiterjed különösen arra az esetre, amikor a művet vezeték útján vagy bármely más eszközzel vagy módon úgy teszik a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, hogy a nyilvánosság **tagjai a hozzáférés helyét** és idejét egyénileg választhatják meg.”

Ugyanakkor, a Szjt. meghatározott feltételek között megengedi a nyilvános szolgáltatásokat nyújtó könyvtárak és más oktatási-kulturális intézmények gyűjteményeinek részét képező művek digitális hozzáférését oktatás, kutatás céljából: az olvasmányok „az ilyen **intézmények helyiségeiben** ezzel a céllal üzembe állított **számítógépes terminálok képernyőjén** tudományos kutatás vagy egyéni tanulás céljára a nyilvánosság egyes tagjai számára szabadon megjeleníthetők, és ennek érdekében – külön jogszabályban meghatározott módon és feltételekkel – a nyilvánosság említett tagjaihoz szabadon közvetíthetők [...], feltéve, hogy az ilyen felhasználás jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja.” (Szjt. 38. § (5); 117/2004. (IV. 28.) Korm. rendelet).

A **hely** mint fizikai, földrajzi koordinátákkal meghatározható helyszín, csökönyösen beépül a jogszabályokba az elektronikus eszközökkel megjeleníthető, a földrajzi hely határait a virtuális térben inkább felhasználói jogosultságokra váltó tartalomszolgáltatások vonatkozásában, miközben a digitális technológia korszakalkotó ereje épp a helytől való függetlenedésben rejlik.

Mentőövként érkezett a vészhelyzet idejére meghozott 125/2020. (IV. 16.) Korm. rendelet,² amely az oktatási célú szabad felhasználás alkalmazásánál feloldja a digitális archívumban tárolt művek **helyi terminálokon**, vagy az **intézmény helyiségeiben** való használatára vonatkozó szigorú kikötést.

A vészhelyzet idején különösen méltánytalannak tűnt az a korlátozás, miszerint az „intézmények **helyiségeiben** [...] üzembe állított **számítógépes terminálok képernyőjén**” lehetséges digitális tananyagokhoz fűződő irodalomhoz hozzáférni – miközben országosan tilos a diákoknak a saját intézményükbe belépni. Az átmeneti rendelet a helyhez kötött szolgáltatás mellett elfogadja a „biztonságos elektronikus hálózaton keresztül történő nyilvánosságához közvetítés” lehetőségét is, ennek megfelelően a könyvrészletek, folyóiratcikkek „a felsőoktatás keretében szervezett vizsgákhoz szükséges példányszámban többszörözhetők, az érintett tanulók, hallgatók részére terjeszthetők és az oktatási intézmény biztonságos elektronikus hálózatán keresztül szemléltetés érdekében számukra lehívásra hozzáférhetővé tehetők.”

HOZADÉKOK

Az online tájékoztatás és kommunikáció változatos formáiról új tapasztalatokat szereztek a könyvtár munkatársai, melyek a jövőben beépülhetnek a napi rutinba. Az általános óvintézkedési rendelkezések mérvadóak maradnak.

² 125/2020. (IV. 16.)
Kormányrendelet
a szerzői jogról
szóló 1999. évi
LXXVI. törvény
oktatási célú szabad
felhasználásai
alkalmazásának a
veszélyhelyzettel
összefüggő eltérő
szabályairól

A honlap további alakítása napirenden marad. Az otthoni munkavégzést, ha ez a munkavégzési forma szélesebb támogatást nyerhet, részlegesen, bizonyos munkafeladatok esetében megtartanánk. A 125/2020. (IV. 16.) Korm. rendelet meghosszabbítása jelentősen hozzájárulna a könyvtárak küldetésének teljesüléséhez, a hálózati alkalmazások lehetőségeinek kiaknázásához, szorgalmazni szeretnénk a rendelet hosszútávú érvényre jutását.

A könyvtáraknak lehetőségük volt (van) próbára tenniük magukat és tudásukat, felfedezni rejtett értékeiket, nagyobb figyelmet fordítani az új igényekre. Kipróbálhatták alkalmazkodóképességüket és találékonyságukat, megerősíthették szakmájuk létjogosultságát. A felsőoktatásra jellemző használoi kör diákokat, oktatókat, kutatókat jelent, akik maximálisan igénylik a távoli hozzáférést. A használati adatok és a trendek egyértelműen jelzik az e-gyűjtemény-építés és szolgáltatás fontosságát, mind a saját forrásokra hagyatkozva, mind a virtuális térben elérhető és gyűjteménnyé szervezhető források alapján. A diákok kizárólag online forráskutatásra voltak utalva a rendkívüli félévében. A hallgatók, oktatók és könyvtárosok új tapasztalatai nem vesznek el, hatással lesznek a jövőbeli működésre, munkamódszerekre, kommunikációra és a szolgáltatások alakulására.

UTÓIRAT (2020. június 20.)

A kézirat lezárása után a vészhelyzet megszűnésének napján (2020. június 18.)³ hatályba lépő 2020. évi LVIII. törvény A vészhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készségről 93. bekezdése 323-327. paragrafusai módosításokat közölnek A szerzői

³ 2020. évi LVII. tv.
A vészhelyzet
megszüntetéséről

jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény azon sarkalatos pontjairól, amelyek az oktatási célokkal összefüggő digitális könyvtári szolgáltatásoknak megfelelőbb terepet biztosítanak, és az e-tanulási környezetben lényegesen megkönnyítik a hálózat adta lehetőségek kiaknázását.

A fordulatot a törvénybe beemelt „biztonságos elektronikus hálózat” fogalma jelenti.

Az eddig hiányolt, a lokáció helyett inkább a felhasználói kör hozzáférési jogosultságához kapcsolható szolgáltatások kialakítását lehetővé tevő jogi feltételeket a 2020. évi LVIII. tv. 323. §-a rendelkezése értelmében a Szjt. IV. fejezetének „Általános szabályok” alcím alá kerülő kiegészítés alapozza meg: „33/A. § E fejezet alkalmazásában biztonságos elektronikus hálózat az olyan műszaki megoldás, amely megakadályozza a lehívásra hozzáférhetővé tett műnek az iskolai oktatást végző és igénybe vevő személyek körén kívülre irányuló közvetítését.” (2020. évi LVIII. tv. 323. §)

Ennek megfelelően módosultak a Szjt. érintett szövegrészei, többek között a könyvrészletek, cikkek közvetítésére vonatkozóan is: „Az Szjt. 35. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(5) Könyvként kiadott mű egyes részei, valamint újság- és folyóiratcikkek az iskolai oktatás céljára [...] vizsgákhoz szükséges példányszámban többszörözhetők, az érintett tanulók, hallgatók részére terjeszthetők és az oktatási intézmény biztonságos elektronikus hálózatán keresztül szemléltetés érdekében számukra lehívásra hozzáférhetővé tehetők.” (2020. évi LVIII. tv. 325. §)

A koronavírus okozta vészhelyzet igen jelentős hozadékként ez a változás is felkerülhet a könyvtár működését alakító körülmények listájára. ►

BESZÁMOLÓ

A KORONAVÍRUS-JÁRVÁNY IDEJÉN

a csurgói Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium,
Általános Iskola és Kollégium Könyvtára

VIOLÁNÉ BAKONYI IBOLYA

Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium
Könyvtára

Az iskola 300 tanulót, 50 felnőttet szolgál. A diákkönyvtár 27000, a muzeális Nagykönyvtár 20000 kötetes, levéltárunk a Somogyi Református Egyházmegye és az iskola történetének dokumentumait őrzi.

A könyvtár az iskolával együtt március 16-án bezárt. Javaslatomat, hogy a kollégák elküldött kölcsönzési kéréseit a folyosón, zárt fóliában, a nyomtatott bizonylattal együtt kihelyezve kész vagyok teljesíteni, az igazgatóm – saját érdekemben is – nem támogatta. Ezért ettől kezdve digitálisan tartottam a kapcsolatot a tantestülettel egy zárt Facebook-csoporton keresztül, naponta 9-12 óra között. Továbbá igazgatói rendeletre minden osztályfőnök megkapta elérhetőségeimet, amit az osztályának továbbított, hogy a gyerekek közvetlenül is kérhessenek segítséget. Tőlük nem érkezett kérés. A tantestülettől viszont igen, többnyire online tankönyvek, hanganyagok, feladatgyűjtemények, kötelező olvasmányok stb. ügyében kerestek. Igyekeztem elébe menni a kérdéseknek, digitális oktatási linkgyűjteményeket, frissen közzétett, ingyenesen letölthető könyveket, gyerekeknek szóló pályázatokat, szülőket segítő honlapokat tettem közzé a csoportban. Sokat segítettek a kollégáknak az EKE levelezőlistáján és az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum portálján terjesztett tartalmak is.

Közben érzékelhetően megnőtt a Nagykönyvtár gyűjteménye iránt érdeklődők száma: több kérdést, kérést kaptam régi és új kutatóktól mint máskor. A megnövekedett szabadidőben előkerültek az eddig félretett cikkek, tanulmányok, családfakutatások is. Természetesen csak másolatküldésre szorítkozhattam. Lett volna igény a helyben olvasásra, de erre nem kaptam engedélyt.

A karantén hónapjaiban több csodaszámba menő dolog is történt: Szent Jeromos bizonyára nagyon figyelt a csurgói iskolai könyvtárra! Először is integrált könyvtári szoftverünk, a SZIKLA, a fejlesztőknek köszönhetően idehaza is elérhető lett, így lehetővé vált, hogy katalógusunk címléírásait itthon javítsuk, tisztítsuk. Másodszor: épp erre az időre esett, hogy 10 éves honlapunk egy alapítványi támogatásnak köszönhetően megújult – no nem látványosan, a dizájn nem változott, a programnyelv és a tartalom újult – így erre a munkára a karanténnak köszönhetően sikerült kellő időt és gondot fordítanunk. A harmadik, valódi csoda, egy levél formájában érkezett: egy informatikus apa, aki tanulmányi versenyre kísérte hozzánk a fiát februárban, meglátogatta a könyvtárunkat, hazatérve felkereste a honlapunkat, s megtalálta ott a Nagykönyvtár 1939-es kétkötetes szakkatalógusát, beszkenelve. „Csak úgy” kedvtelésből adatbázissá alakította, hátha segít ezzel! Az adatbázis a kellő javítások után konvertálható lesz a katalógusunkba. Sok-sok munkaórát takarítunk meg ezzel.

Május 4-én – a szabályok betartásával – az írásbeli vizsgák idejére megnyílt az iskola és a könyvtár az érettségizők előtt. Június 2-től minden tanuló előtt nyitva áll, gyermekfelügyeletet biztosítunk. A jelentkezők többsége alsó tagozatos, a kis létszámú felsős gyerekcsoport a könyvtári számítógépeken kapcsolódik be az oktatásba.

A digitális oktatás folyamán kiderült, milyen hiányosságai vannak a tanulóknak az önálló információkeresés és a kritikus forráshasználat terén, de a szövegértés, lényegkiemelés, vázlatkészítés sem megy önállóan. Azzal sincsenek tisztában, mit lehet kérdezni, kérni a könyvtárostól. Ez már nemcsak a könyvtárhaználati órák csekély számára vezethető vissza (évi 4-6 óra osztályonként). Amint arra a Magyar Olvasástársaság, a HUNRA egyik konferenciakötetének címe is felhívja a figyelmet: „Az olvasás össztantárgyi feladat”. A probléma rendkívül összetett. Kérdés, hogy az új Nemzeti Alaptanterv bevezetésének küszöbén lesz-e lehetőség beépíteni az oktatás folyamatába a digitális oktatás tanulásaiból eredő feladatokat. A karanténhelyzet felszínre hozta azt is, milyen fontos a pedagógusok digitális készségeinek fejlesztése. Ezért ősszel házi tanfolyam keretében a könyvtárban a gyors és releváns információkeresésről, a fontosabb adatbázisokról kínálok fel ismereteket a kollégáknak.

A tanév végén a diákok levélben kapják meg a bizonyítványuk másolatát. A kimaradók és végzősök kivételével nem szedjük össze a tanulóktól az ingyenes tankönyveket és a kikölcsönzött olvasmányokat – remélve, hogy mindet megőrzik szeptemberig. A nyár folyamán a könyvtár nem fogadhat látogatókat, a turisták szabadtéri tájékoztatást és körbevezetést kérhetnek az iskola parkjában. A nyári osztálytalálkozókat az iskolavezetés kérésére vagy szeptemberben, vagy iskolán kívüli helyszínen rendezik meg. ►

BESZÁMOLÓ

A COVID-19 és a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Könyvtára

► DR. KÜHRNER ÉVA

Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola Könyvtára

A Kormány által 2020. március 11-én 15.00 órától életbe léptetett vészhelyzetre tekintettel főiskolánk rektora másnapról intézménylátogatási tilalmat rendelt el a hallgatók számára, így ők nem léphettek be a könyvtárba sem. Az oktatás távoktatás formájában zajlott, így valamilyen szintű háttérszolgáltatásra – többek között könyvtárra is – szükség volt. Át kellett gondolni a szolgáltatásainkat és a munkarendünket is úgy, hogy minél nagyobb védelmet biztosítsunk dolgozóink és ügyfeleink számára.

A személyes kontaktusok csökkentése érdekében kollégáink ügyeleti rendben dolgoznak; a könyvtár terében, heti váltásban 1-1 könyvtáros tartózkodik, aki teljesíti az olvasói igényeket, átveszi, érkezteti a postát, feldolgozza az új könyveket. A többi kolléga, akik között vannak egészségileg fokozottan veszélyeztetettek is, távmunkában végeznek bizonyos fontos feladatokat, többnyire olyanokat, amelyek a rendes napi „pörgésben” nem, vagy csak igen lassú ütemben voltak korábban elvégezhetőek. Az épületbe lépésnél alkalmazott kézfertőtlenítésen kívül fertőtlenítőt helyeztünk el a könyvtár bejáratánál is, valamint dolgozóink egészségét gumikesztyű és arcmaszk használatával próbáltuk védeni.

Igyekeztünk a szolgáltatásainkat oktatóink igényeit figyelembe véve úgy kialakítani, hogy a legkevesebb személyes

találkozásra kerüljön sor. Ezért preferáljuk a távszolgáltatásokat, vagyis telefonos, e-mail-es megkereséseket és a kérések elektronikus teljesítését. Olvasóink kérhetnek információt a dokumentumok fellelhetőségéről, faktografikus tájékoztatást, segítséget irodalomkutatáshoz stb. A könyvtár veszélyhelyzeti szolgáltatásairól tájékoztatót küldtünk e-mailben valamennyi beiratkozott használonknak.

Tekintettel arra, hogy a rendkívüli helyzet a szakdolgoztatás, a vizsgaidőszak, sőt államvizsga idejére is elnyúlik, amint a helyzet megengedte, rektor úr feloldotta az épületzárlatot. Így május első munkanapjától lehetővé vált az elkerülhetetlen tényleges dokumentumkölcsonzés is. Megjegyzem, hogy a rendkívüli helyzet első napjaiban történt néhány hallgatói kölcsönzés, amikor a diákok igyekeztek beszerezni a tanuláshoz szükséges könyveket. Ez esetben is próbáltuk a kéréseket teljesíteni: a telefonos, e-mail-es egyeztetés után a könyvek átvétele a portán keresztül történt. Ugyanide, egy zárt fertőtleníthető dobozba helyezhették el az időközben visszahozott dokumentumokat is, amelyeket 2-3 napos karanténzás után vettünk csak vissza. Nagyon sokan kezdeményezték a kölcsönzési határidő hosszabbítását, de azt egyébként is rugalmasan kezeljük. A szigorú zárlat után a kölcsönzés – április hónapban 1-2 belső igény kivételével – teljesen megszűnt, majd a májusi enyhítés után indult növekedésnek, de azt többnyire tanáraink vették igénybe. A visszahozásoknál továbbra is érvényben van a karanténzás gyakorlata.

Annál nagyobb mértékben nőtt meg a másolatkészítésküldés iránti igény, mely áprilisra az egekbe szökött, de a roham a mai napig is tart, a szeknnereink folyamatosan dolgoznak. A rendkívüli helyzetre való tekintettel a szkennelés díjtalan.

Jelentős könyvtárközi kölcsönzési formát bonyolítottunk le, főleg fővárosi könyvtárak irányába. Ott, ahol nagyobb mérvű volt a járványveszély és az intézmények teljesen zárva voltak, az ott-onról dolgozó kollégák (pl. Sapiencia) a vidéki, intézményükben ügyeletet tartó könyvtárakba juttatták el kéréseiket, amit mi elektronikus formában teljesítettünk. Számos kolléga szívesen teljesítette a mi kéréseinket is, így a Sapiencia távoli elérésű adatbázisaiból küldött olvasóinknak dokumentumokat, de Esztergomból és a helyi megyei könyvtárból is sikerült olvasóink kéréseit teljesíteni.

Az olvasóterem a hallgatók számára zárva tartott, így a helyben használat szünetelt. Tanáraink korlátozott számban ugyan, de használták azt, persze az egészségügyi óvintézkedések betartásával. Ez az igény április legvégétől jelent meg részükről, amikor többen is oktatási, kutatási feladataik ellátása miatt ültek be az egyébként tágas és a fertőzés átadásának veszélye miatt biztonságosnak számító olvasóterembe.

Az olvasók kiszolgálása mellett fontos feladatokat végeznek mai napig távmunkában dolgozó munkatársaink. Így sor került az előző években elkészített állományleltár leltárkönyvi adatainak ellenőrzésére, az esetleges elírások

korrigálására, az adatbázisban lévő rekordjaink revíziójára. Folyamatos az adatfelvitel és pontosítás az MTMT-be. Reményeink szerint elkészül a Keresztes Szilárd püspök úr adományaként könyvtárunkba került, rendkívül értékes diafilmek digitalizálása. Megvalósulni látszik régi vágyunk, az 1945 előtti görögkatolikus periodikák feltárása a MATARKA-ba. Elkészítettük a megújulásra váró könyvtári honlap tervezetét, összeállítottuk az arra felkerülő tartalmakat, a tényleges megvalósítás főiskolánk informatikusaitól függ. Készítettünk használóink számára segédleteket pl. az otthonról elérhető e-folyóiratokról és könyvekről, melyeket e-mailben juttattunk el számukra. Az otthoni nyugalom alatt könyvtári és helytörténeti témájú publikációk sőt online előadás is született. A kényszerűség alatt szakértői munka is folyt; számos szakmai kérdés megvitatásra került az EKE és MKE vezetőségén belül online formában. Ilyenek voltak az ADT ügye, a kulturális szakemberek munkaviszonyának megváltozása, vagy az újrakezdés megszervezése.

Úgy tapasztaltuk, hogy a kényszer szülte munkarendnek negatív hatása mellett (a szakmai közösség virtualizálódása) számos pozitív hozadéka is van. Az otthoni távmunka alatt a kollégák úgy osztják be munkaidejüket, ahogy azt a környezetük lehetővé teszi. (Gondoljunk csak arra, hogy a vásárlási idő korlátozása miatt a kötött munkaidőben lehetetlen lett volna az élelmiszerszükségletet beszerezni.) A nyugalmas órákban (legyen az hajnal, vagy késő este) pedig kevesebb üresjáráttal, hatékonyabban végezhetnék el kollégáink a könyvtári feladataikat. Ez a kényszer talán a munkaszervezés szempontjából is fontos tanulságokat nyújt.

A veszélyhelyzet alatti szolgáltatásaink kivívták olvasóink elismerését is. Különösen azért, mert a városunkban lévő könyvtárak hetekig szüneteltettek minden szolgáltatást.

A tapasztalataink arról győztek meg, hogy ez a szakmai közösség nagyon jól működött a veszélyhelyzetben is. Ezt bizonyítják olvasóink elismerő szavai:

Egy május 21-én este 21 óra 52 perckor (!) a Sapientia által megküldött elektronikus másolat kézhezvétele után válaszában így dicsért egy kutatónk: „Nahát, maga egy varázsló! Bár ennek már korábban is jelét adta, most végképp nagyon hatékony és gyors volt! Szívből köszönöm!”

Egy hallgatónk pedig imígyen hálálkodott: „Hálásan köszönöm a rengeteg segítséget, amit Önöktől kaptam! Tegnap sikerült befejeznem és beköttetnem a szakdolgozatomat! Biztos vagyok benne, hogy rengeteg diáknak szükség van/volt az Önök segítségére ebben a nehéz időben! Isten áldja meg Önöket! Minden jót kívánok!” ►

BESZÁMOLÓ

HELYZETJELENTÉS

Evangélikus Hittudományi Egyetem Könyvtára

► MÉSZÁROS KORNÉLIA

Evangélikus Hittudományi Egyetem Könyvtára

A veszélyhelyzet bejelentése után napról napra változtak a dolgok. Amit péntekig elterveztünk, az vasárnap már teljesen máshogy volt. A kezdeti forgórendszerű ügyeleti elképzelés helyett végül az a döntés született, hogy minden munkatárs otthonról dolgozzon, csak a legszükségesebb esetekben engedélyezett a munkahelyi munkavégzés.

Az első hetünk a tájékoztatásról szólt. Értesítettük az olvasói kört a változásokról. Ehhez külön plakátot készítettünk az online elérhető szolgáltatásainkról. Szakdolgozat leadási, illetve (később) vizsgaidőszak révén kiemelten fontos volt a hallgatók és oktatók tájékoztatása a távolról elérhető szakirodalomról. A dolgozatírás segítéséhez külön anyagot készítettünk, melyet körlevélben, illetve a Facebook-oldalunkon ¹³▶ adtunk közre. Az összefoglaló tájékoztatók mellett elkezdtük az előfizetett adatbázisokat népszerűsítő „személyre szabott” plakátok gyártását is, illetve a veszélyhelyzet idejére ingyenesen elérhetővé vált tartalmak népszerűsítését (pl. ADT, Szaktárs új tartalmai, Bloomsbury Kiadó e-könyvei). Az érzékelhetően nagy információdömpingben való eltűnés elkerülése érdekében itt különösen is fontos volt, hogy az adatbázisokból kiemeljünk néhány olyan példát, ami a hallgatóink, oktatóink figyelmét felkelti. Továbbá fontos volt az is, hogy rövid, lényegre törő, a legfontosabb információkat tartalmazó, egységes arculatú plakátokat adjunk közre.

Az olvasószolgálati munka „táv tájékoztatásra” váltott át. A könyvtárközi kéréseket igyekeztünk ugyanígy küldeni

és kérni (köszönet minden kollégának a segítségért!).

Sor került a készülő egyetemi oktatói kötet tanulmányainak nyelvi lektorálására. Részt vettünk az EKE Hírlevél 2020. évi számainak lektorálási és tördelési munkálataiban. Folytatódott az „Igehirdetés-felhő”¹⁴ projekt előkészítése, valamint az MTMT adatfeltöltés. Ez utóbbi esetben nagy segítséget jelentenek az online elérhető folyóirat-adatbázisok, valamint az ideiglenesen online is elérhetővé vált folyóiratok.

Szakdolgozat leadási, illetve vizsgaidőszak révén a leg-
szükségesebb, csak a könyvtárból végezhető ügyek nagy
részben a szkennelési kérések voltak. A könyvtári könyvek
szállításával és időnkénti cseréjével megoldottá vált a re-
trospektív feldolgozás home office verziója autopszia alap-
ján, illetve ugyanígy a beérkezett új könyvek feldolgozása is.

Evangélikus Hittudományi Egyetem • Könyvtár
SZOLGÁLTATÁSOK • A KORONAVÍRUS IDEJÉN

AZ EHE KÖNYVTÁR ONLINE SZOLGÁLTATÁSAI

ONLINE BEIRATKOZÁS AZ EHE HALLGATÓINK ÉS MEE MUNKATÁRSAINAK

Regisztráció a <http://tiny.cc/ehereg>
oldalon három hónapnál nem régebbi
munkáltatói/iskolai látogatási
igazolás feltöltésével.

DIGITÁLIS KÖNYVTÁR

Több ezer tartalom, információ elérése
egy kattintással otthonról is:
oktatáshoz, tanuláshoz,
kutatáshoz, időtöltéshez
<https://ehe-adatbazisok.webnode.hu>
TÁVOLÍ ELÉRÉS: <http://tiny.cc/ehekprox>

TÁJÉKOZTATÁS

E-mailes
segítségnyújtás:
konyvtar.teol@lutheran.hu

KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSONYÉSZ

Szolgáltatás a könyvtár
digitális állományából:
konyvtar.teol@lutheran.hu

PRAKTIKUS TANÁCSOK DOLGOZATÍRÓKNAK

Adatbázis-ajánlók, távoli segítség
a keresett információk
megtalálásában, hivatkozásában
<http://tiny.cc/dolgozatirashoz>

ONLINE ELÉRHETŐ IGEHIRDETESI ELŐKÉSZÍTŐK

Magyar, angol és német nyelvű
előkészítők összeállítása
az aktuális hét ünnepei alkalmához
<http://tiny.cc/elokeszitok>

TUDÁS • ÉLMÉNY • KAPCSOLAT • EHE KÖNYVTÁR

1141 Budapest, Rózsavölgyi kör 3. • konyvtar.teol@lutheran.hu • teol.lutheran.hu

Evangélikus Hittudományi Egyetem • Könyvtár
DOLGOZATÍRÓKNAK

HOL KERESSEM?

HOL TALÁLOM? HOL TUDOM LETÖLTENI?
HOGYAN IDÉZZEM?

MEGKÉRDEZEM A KÖNYVTÁRBAN! • konyvtar.teol@lutheran.hu

SZÓTÁRAK

fordításhoz,
értelmezéshez,
helyesírás, elnevezéshez
• AKADÉMIAI Kiadó
(szótár.net)
• TINTA Kiadó
(SzóTudásTár)

IDEGEN NYELVŰ ADATBÁZISOK

a legfrissebb teológiai
szakirodalommal

- ATLAS Plus
- EBSCO
- JSTOR
- DeGruyter

VIDEÓINTERJŰK

népirtások túlélőivel
• USC SOA Vizualis
Történelmi Archivum

ADATBÁZIS BIBLIAI HATÁSTÖRTÉNET TANULMÁNYOZÁSÁHOZ

(irodalom, film, zene, ...)

- DeGruyter EBR

MAGYAR NYELVŰ ADATBÁZISOK

könyvek és folyóiratok
a pedagógia, a pszichológia
és a történettudományok területéről

- Szaktárs Adatbázis
- MERSZ (Akadémiai Kiadó)
- E-Zeusz (Kossuth Kiadó)
- Interkönyv (Typotex Kiadó)
- AK Journals (Akadémiai)
- Arcanum Digitalis Tudománytár
- Hungaricana, MEDIT, EHM

... AKÁR OTTHONRÓL IS! •

TÁVOLÍ ELÉRÉS • https://teol.lutheran.hu/images/file/ktar/proxy_beallitasa.pdf

1141 Budapest, Rózsavölgyi kör 3. • teol.lutheran.hu

SZAKTÁRS PORTÁL
KÖNYVKIADÓK EGY HELYEN

- ◆ keresés 16 kiadó könyveinek teljes szövegében, vagy szűkítve egy-egy kiadó saját kiadású köteteire
- ◆ közel 15 ezer szakkönyv teljes szövegében lehet egyszerűen keresni, vagy szűkítve egy-egy műre
- ◆ szabadszavas kereső
- ◆ relevancia szerint rendezett találatok
- ◆ a nyomtatott kiadással megegyezően megjelenés

♦ <https://www.szaktars.hu> ♦

JELMAGYARÁZAT:
<http://jhe-abstracts.ek.ubnode.hu>

Az adatbázis közös felületén teszi közzé a legfontosabb magyar szaknyelvi kiadványok teljes körét. Lehetőseget kínál arra, hogy 16 szakidőszak közel 15 ezer könyvének teljes szövegében egyszerre keressünk, de akár szűkíteni is lehet egy-egy kiadóra, vagy könyvre is.

- A PROXY beállítása (tínyce/eke/nyelvi) után a portalon az *Attraktor*, *Balassi*, *Gondolat*, *Kortárs*, *Kronosz*, *L'Harmattan*, *Mentor*, *Napvilág*, *Osiris*, *Szaktudás Kiadók* és a *Szent István Társulat* kiadványai olvashatók és 50 oldalig a nyomtatott kiadvással megegyező kétrétű PDF fájlok letölthetők.

- ♦ A portálon az Akadémiai Kiadó (1950-1996) művei június 30-ig bárholnán szabadon elérhetők. Ebben az esetben csak a keresés és az olvasás funkció működik, a letöltés nem.

♦ A portálon négy kiadó (Kalligram, Múlt és Jövő, Tinta és a Kriterion) esetében a teljes szövegű keresési funkció is, azonban a **megtekintés és a letöltés nem**. Az ilyen könyvek kölcsönzéséhez használja a könyvtár online katalógusát: corvina.lutheran.hu.

PÉLDÁK AZ ADATBÁZISBÓL:

- Andorja Rudolf: Bevezetés a szociológiába
- Bányai Emőke: Pszichofitnesz
- Bolyki János: Teológia a szöveket és a katedrát
- Bóris Tamás: A hálas élet művésze
- Evangélium és református gyülekezeti énekek 1601-1700.
- Máté-Tóth András: Vallási kommunikáció a vallási diskurzus
- Megfigyelés és cselekvés: Válogatás a közösségi munka elméletéből
- Nagy Jenő: Ökológiai gazdálkodás
- Orosz Gábor: Idegen melótás
- Pap Ferenc: Az egyház évi
- Siba Balázs: Pasztorálteológia
- Szóltó szavak – Tanulmányok Fábiny Tibor 60. születésnapjára
- Szummer Csaba: Pszichedelikus élmény és spirituális
- Vajda Zsuzsanna – Kiss Éva: Neveléskutatás
- Vajda Zsuzsanna – Kiss Éva: Neveléskutatás

**ONLINE BEIRATKOZÁSI
LEHETŐSÉG
AZ EHE HALLGATÓINAK ÉS
A MEE MUNKATÁRSAINAK:**
Regisztráció a

http://tiny.cc/ehekreg
oldalon három hónapnál nem

• régebbi munkáltatói/iskolai látogatási
• igazolás feltöltésével.

- tájékoztató plakátok az előfizetett adatbázisainkhoz;
- a nálunk fizikailag meglévő, de az előfizetett adatbázisokból is elérhető könyvek linkjeinek felvitele az OPAC-ba;
- MTMT rekordellenőrzések, rekordjavítások, rekordtisztítások;
- Corvina rekordjavítások (a korábbi integrált rendszerünkől való hibás átemelések kijávítása, illetve elgépelések javítása);
- a könyvtári honlap meújítása.

**PEDAGÓGIAI, PSZICHOLÓGIAI, DIAKÓNIAI
FOLYÓIRATOK ONLINE**

♦ <http://tiny.cc/ehck-folyoiratok> ♦

JELMAGYARÁZAT:
<http://ebs.adatbazisok.webnode.hu>

Az elmúlt években számos magyar nyelvű folyóirat tartalmi leltárására és digitálálására került sor, mely nagyban megkönnyíti a periodikumokhoz való kutatást. A kutatáshoz közös keresőfelületeket hoztak létre (pl. EHM, MEB stb.), ahol a bibliográfiai adatok között kereshetünk. A digitalizált anyagokat adatbázisokban (ADT, MEDIT, Hungaricana, AKZ Journals), illetve kiadói oldalakon találjuk meg. A járvány idején számos kiadó tette online elérhetővé és ingyenesen letölthetővé folyóiratainak elmúlt években megjelent és kurrens száimat.

Az online elérhető folyóiratokból válogatást készítettünk

- ALKALMAZOTT PSZICHOLÓGIA – 1999-2019: **kiadó** (EHM)
- CSALÁD, GYERMEK, IFJÚSÁG – 1992-2010: **kiadó**
- 1992-2008: **EPA** (EHM)
- DIAKÖNIA – 1979-1993: **MEDIT** / *Hungaricana* (EHM)
- 1993-2018: **EPA** / 2017-2019: **AK Journals** (EHM)
- TÜKÖR MAGAZIN – 2014-2019: **kiadó** (EHM)
- ÚJ KÖZNEVELÉS – 2013-2020 **kiadó**
- előzményei: 1868-1944: **ADT** és 1945-2011: **ADT**
- ÚJ PEDAGÓGIAI SZEMLE –
- 1994-2019: **kiadó** / 1997-2014 **EPA** (EHM)

[illegible]

**ONLINE BEIRATKOZÁSI
LEHETŐSÉG
AZ EHE HALLGATÓINAK ÉS
A MEE MUNKATÁRSAINAK:**
Regisztráció a
<http://tiny.cc/ehereg>
oldalon három hónapnál nem
régibbi munkáltatói/iskolatagotási
igazolás feltöltésével.

TÁVOI I ELÉRÉS ♦ <http://tiny.cc/ehkproxy>TÁVOLLEI ÉRÉS ♦ <http://tiny.cc/ehckproxy>

1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. • konvyvtar.teol@lutheran.hu • teol.lutheran.hu • facebook.com/ehkonyvtar

1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. ♦ konyvtar.teol@lutheran.hu ♦ teol.lutheran.hu ♦ facebook.com/ehkonyvtar

Új szolgáltatást indítottunk: ígahirdetési előkészítők összeállítása az aktuális hét ünnepe alkalmához kapcsolódva (vasárnapok, ünnepek). A szolgáltatás kapcsán sok pozitív jelzést kaptunk a lelkészek köréből, így tervezzük ennek megtartását a veszélyhelyzet elmúta után is.

Statisztika 2020. március-május

- Távtájékoztató: 181 esetben
- Kapott könyvtárközi: 15 kérés
- Küldött könyvtárközi: 11 kérés
- Online beiratkozás / olvasójegy megújítása: 68 fő
- Feldolgozás: közel 400 könyv
- Rekordjavítás: 741 rekord

Evangelikus Hittudományi Egyetem • Könyvtár
IGEHIRDETÉSI ELŐKÉSZÍTŐ

**PÜNKÖSD ÜNNEPE –
PÜNKÖSD MÁSODIK NAPIA**

Textusok: In 14,16-21 – In 6,43-47

„én pedig kértm fogom az Átyát, és másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké: az igazság Lelkét, aki a világ nem fogadhat be, mert nem látja őt, nem is ismeri; ti azonban ismeritek őt, mert nálátok lakik, sőt bennetek les. Nem hagytaok titeket árny, előjövök hozzátok. Még egy kis idő, és a világ többé nem lát engem, de te meglátod, mert én élek, és ti is eljöttök. Azon a napon megtudjátok, hogy én az Átyámban vagyok, ti bennem, én pedig benneteket. Aki elfogadja parancsolataimat, és megtartja azokat, az szereti engem, aki pedig szeret engem, az szeretni fogja én is az Átyám; én is szereti fogom őt, és kijelentem neki magamat.” (Jn 14,16-21)

"Te azért, fiam, erősödjél meg a kegyelemben, amely Krisztus Jézusban van. És amit Jézus így válaszolt nekike: Nem zúgolódtok egymás között! Senki sem jöhet elhözgy, ha nem vonzza őt az Atya, aki elküldött engem. Én pedig feltámasztom azt az utolsó napon. Meg van írva a prófétaiknál: És mindnyájan Istentől tanítottok lesznek." Bárki az Atyára hallgatott, és tőle tanult, az mind ehhez jár. Nem mintha bárki látta volna az Atyát: csak aki az Istentől van, az látta az Atyát. Bizony, bizony, mondom nektek: aki hisz, annak örök élete van." (In 6.43-47)

Az előkészítők PDF formátumban elérhetők:
<http://tiny.cc/elokeszitok>

AZ ELŐKÉSZÍTŐK FORRÁSA:

MAGYAR

Igazság és Élet folyóirat
Lelkipásztor folyóirat
Magassy Sándor: Ögyházi perikópák

■ NÉMET

ATLAS Plus adatabázis
Predigten.evangelisch.de
DerPredigtPreis

■ ANGOL

ATLAS Plus adatbázis
Workingpreacher.org
<https://www.patheos.com/>
<http://thewakingdreamer.blogspot.com>

Készítette: az EHE Könyvtára

Köszönet minden közreműködőnek az összeállításban nyújtott segítségért!

Evangelikus Hittudományi Egyetem ♦ Könyvtár
ADATBÁZISOK ♦ AKÁR OTTHONRÓL IS!

SZÓTÁRCSOMAGOK

Szótár.net & SzóTudásTár.hu

Akadémiai Kiadó Szótárai ♦ <https://www.szotar.net/>

Az Akadémiai Kiadó angol, német, francia, holland, olasz, orosz, spanyol, kínai, holland, svéd, szlovén és latin szótáriai mellett egy-egy többnyelvű szakszótárak teljes szócikkanyagát hozzáférhetően adataiban. Az egy nyelvű szótárak között megtalálható a magyar helyesírás szabályai 12. kiadása, az Idegén szakszótár és kifejezőszótár, a Magyar értelmező kéziszótár, a Magyar szinonimaszótár és a Pszichológiai Lexikon is. A keresőfelület egyszerű szótár, a Magyar szinonimaszótár lehet keresni. A felületen elérhető Tesztre készen, Rígó utcai tesztosztásokhoz: angol, német és francia nyelven. Az adatbázis kiegészítőket telepíthető az Office programokhoz is: <https://www.szotar.net/egyeb/office>

A Tinta Kiadó SzóTudásTára ♦ <https://szotudastar.hu>

A **Tinta Kiadó Szófordára** a legizgalgatóbb tartalmú, interneten elérhető egy nyelvű magyar szótár. Az adatházban a Tinta Kiadó 11 nagyszótára (értelmező szavak szótára, etimológiai szótár, idegen szavak szótára, szinonima szótár, ellentétes jelentésű szavak szótára, régi szavak szótára, össze- vagyított szókincs, rövidítések szótára, kifejezés szótár, szólás és közmondás szótár, össze- vagyított szókincs) egy felületen érhető el. Az adatházban tartalmaz a szavak tulajdonságain túl tételek listája) egy felületen érhető el. Az adatházban tartalmaz a szavak tulajdonságain túl tételek listája) egy felületen érhető el. Az adatházban tartalmaz a szavak tulajdonságain túl tételek listája) egy felületen érhető el.

**ONLINE BEIRATKOZÁSI LEHETŐSÉG
AZ FHE HALLGATÓINAK ÉS A MEE MUNKATÁRSAINAK:**

Regisztráció a <http://tiny.cc/ehckreg> oldalon
három hónapnál nem régebbi munkáltatói/iskolai/átogatási igazolás feltöltésével

TÁVOLLI ELÉRÉS ♦ <http://tiny.cc/ehekproxy>

1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. ♦ konyvtar.teol@lutheran.hu ♦ teol.lutheran.hu ♦ facebook.com/ehkonyvtar

Júniusban óvatosan elkezdjük a benti munkákat. A hónap elején 1-1 nap 1-1 fő végzi el a legfontosabb benti feladatokat. Amennyiben a helyzet engedi, június végén nekilátunk a nyárra tervezett leltári munkáknak is a forgórendszer elve alapján 2-2 fővel, az otthonról végezhető munkák nyár végéig továbbra is folytatódnak a március óta tartó rendszer szerint.

A könyvtári olvasói tereink nyáron zárva tartanak. A járványügyi vészhelyzet elmúltá után elkezdjük a kölcsönzést, illetve a könyvek visszavételét. Erről a honlapunkon, illetve Facebook-oldalunkon adunk majd hírt.

Ezúton is köszönet minden kollégámnak a helytállásért, a találékonyságért és a rugalmasságért: Jillyné Mássik Mária-nak, Tegzes Bélának, Tóth Beátának és Réz-Nagy Zsuzsának! ►

Evangélikus Hittudományi Egyetem ♦ Könyvtár
A KORONAVÍRUS IDEJÉN ELÉRHETŐ TARTALMAK
 ♦ 2020. JÚNIUS 30-IG ♦

AKADÉMAI KIADÓ
A SZAKTÁRS PORTÁLON ♦ JÚNIUS 30-IG

♦ <https://www.szaktars.hu/akademiai/> ♦

JELMAGYARÁZAT:

A gyűjtemény a Magyar Tudományos Akadémia szellemi műhelyében született és az Akadémiai Kiadó gondozásában megjelent tudományos könyvekét tartalmazza az 1950–1996 közötti (kisebbségben az 1996 utáni) időszakból. Az Akadémiai Kiadó elő címei a folyamatosan bővülő MeRSZ (<https://mersz.hu>) adatbázisban érhető el. A mintegy fél évszázad 8 ezer kötetének 2,5 millió oldalát felölelő archívum célja, hogy e páratlanul gazdag könyvtérmezés körben kutathatóvá váljék.

USER GUIDE ♦ <https://www.szaktars.hu/felhasznaloi-utmutato>

PÉLDÁK AZ ADATBÁZISBÓL:

- A Molnár Ferenc Két régi magyar írta az ottani szentségreől
- Házi János: Soproni polgármesterek, 1535-1848
- Humanizmus és Reformáció közötti kötetlet
- Köpecsi B. Edit: Az Állami Egyházügyi Hivatal tevékenységéről
- Könyv listára: A Jeskény utáni "szokásjegyek" fele
- Martonyi Marcell: Az újjászületési példázatok irodalma
- Mészáros László: A tanítványok a magyar nevelésügy történetében
- XVIII-XIX. századi történetből
- Óláh Attila (szerk.): A pozitív pszichológia világa
- Ruh, Kurt: A nyugati misztika története I-II.
- Protestáns inokadramák I. Régi magyar drámai emlékek. XVIII. század I.
- Székes József püspök beszámolóiról
- Szebenyi Péter: A morális tudatosság és étkendzszer problémái
- Szépudomány (Ady, Arany, Babits, Kisfalussy, Shakespeare)

BÁRHONNAN SZABADON ELÉRHETŐ • MOST MÁR **PROXI BEALLÍTÁSSAL** IS!

Evangélikus Hittudományi Egyetem ♦ Könyvtár
A KORONAVÍRUS IDEJÉN ELÉRHETŐ TARTALMAK
♦ 2020. MÁJUS 31-IG ♦

BLOOMSBURY PUBLISHING
BLOOMSBURY COLLECTION. DIGITAL RESOURCES

Bloomsbury Collection. Digital Resources (2020. május 31-ig)

JELMAGYARÁZAT:

Az adatbázis azonnali hozzáférést biztosít a minőségű kutatáshoz a human és a társadalomtudományok területén. Az adatbázis több, mint 6000 címet tartalmaz a Bloomsbury legújabb kutatási kiadványainak tartalmával, beleértve a Continuum, a T&T Clark, a Bristol Classical Press, a Berg, az Arden Shakespeare és a Hart Publishing kiadványait is. Főbb tématerületek: oktatás, történelem, filozófia, politika, szociológia, film és média, zene, antropológia, építészet, művészet és vizuális kultúra, nyelvészet részézet, divat, teológia, vallástudomány és bibliikum.

USER GUIDE ♦ <http://tiny.cc/BburyUG> ♦ OVERVIEW ♦ <http://tiny.cc/BBuryOV>

Példák az adatbázisban található művek közül:

- Amodei et al.: Christianity and the University Experience. Understanding Student Faith (2015)
 • Buttrich, Claire - Ross, Shawn: Using Digital Humanities in the Classroom (2017)
 • The Bible on Television (2020)
 • Glueckendyck, David: The Hebrew Bible (2019)
 • Danove, Paul: New Testament Verbs of Communication (2015)
 • Ethics and Research with Young Children (2020)
 • Jeannot, Werner: Reasons to Hope (2020)
 • Luoma, Ais: Mike, God and Institutional Relations. Christian
 • and World Politics (2012)
 • Modern Religious Architecture in Germany, Ireland and Beyond
 • Influence, Process and Afterlife since 1945 (2019)
 • O'Loighne, Thomas: The Eucharist. Origins and Contemporary
 • Theology (2013)
 • TST Clark: Handbook of Children in the Bible and the Biblical World (2019)
 • TST and the Religious Imagination. Take Me Higher (2018)

**ONLINE BEIRATKOZÁSI
LEHETŐSÉG
AZ EHE HALLGATÓINAK ÉS
A MEE MUNKATÁRSAINAK:**
Regisztráció a
<http://tiny.cc/ehekreg>
oldalon három hónapnál nem
régibbi munkáltatói/iskolai/tanítási
igazolás feltöltésével.

TÁVOLI FLÉRÉS ♦ <http://tiny.cc/ehekproxy>

1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. ♦ konyvtar.teo@lutheran.hu ♦ teo.lutheran.hu ♦ facebook.com/ehkonyvtar

A korlátozások hatása gimnáziumi, könyvtári környezetben

Bethlen Gábor Református Gimnázium
és Szathmáry Kollégium Könyvtára

► **KÁDÁRNÉ ZSOLDOS EDIT**

Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégium Könyvtára

A hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégium a kialakult járványhelyzetet a törvényi előírásoknak megfelelően kezelte. A gimnázium és a kollégium is **teljesen bezárt**, a diákok egyik intézményt sem látogathatják a kijárási korlátozás bevezetése óta.

A digitális oktatásra egy héten belül sikerült alternatívákat találni, támogatva a kollégákat és a diákokat is eszközökkel, ha arra szükség mutatkozott.

Az intézményekben dolgozó kollégák 85%-ban otthonról végzik a teendőiket.

A könyvtáraink működését igyekszünk fenntartani, iskolai, kollégiumi környezetek lévén a könyvek kölcsönzésén túl tankönyves teendők is hozzáadódnak a mindennapi feladatokhoz. **Zárt ajtókkal, de funkcionálunk.** Külön nem adtunk ki közleményt, az intézmény központilag tájékoztatta a dolgozókat, diákokat, szülőket.

A könyvtári kérdéseket, kéréseket igyekszünk megoldani, a helyzethez képest a lehető leghatékányabban, illetve kihasználjuk a „szabad kapacitás” lehetőségét. Pakolás, digitalizálás, selejtezés, leltározás stb. munkákra is jut

most idő. Jelentősen csökkentek a napi rutin feladatok, a kölcsönzések és a megkeresések, ám más jellegű feladatok adódtak, melyekre digitálisan kellett válaszolnunk.

A gimnázium számára az idei helyzet egy új kihívása volt a 2020-2021-es tanév **tankönyveinek** megrendelése, amelyet úgy kellett kiviteleznünk, hogy személyes találkozóra, megbeszélésekre nem volt mód. Ennek előkészületét tovább nehezítette, hogy nem változtak a KELLO által biztosított rendelési felületen az elérhetőségek dátumai, így az alaprendelést épp úgy kellett elkészíteni, mintha minden a megszokott módon zajlana egy átlagos tanév során.

Online felületen, Teams alkalmazással sikerült megoldani a feladatot, közösen szerkesztett Excel tábla segítségével, az érintettek csoportba vonásával.

Az **érettségi vizsgák** írásbeli fordulói során szintén szükség volt az iskola könyvtárának állományára, hiszen a magyar, a matematika, a történelem, a fizika, és az idegennyelv vizsgákra is eszközöket kellett biztosítanunk. A függvénytáblák, atlaszok használata is szabályokhoz kötött volt, hiszen esetükben is fontos volt a higiéniai előírások betartása. Ehhez igazodva a rendelkezésre álló példányok mindegyikét használhatóvá tettük, így csökkentve a közös használat esélyét. A megnövekedett példányszámra amiatt is szükség volt, mert lényegesen több teremben kellett biztosítani a segédkönyveket, mint a korábbi években.

Az **általános könyvtári funkciók** is üzemelnek, csak más formában mint eddig. A feldolgozás, könyvtárrendezés zajlik, néhány kollégával folyamatosan végezzük ezeket a munkákat. Ketten inkább az állásdíj lehetőségével éltek, családjuknak így volt a legbiztonságosabb.

A kölcsönzések online módon történnek, az olvasó jelzi, hogy milyen könyvekre lenne szüksége, a könyvcsomagot összekészítjük, s az iskola épületén kívül adjuk át. A kölcsönzött könyveket nem szükséges a lejáratkor visszahozni, majd a minősített helyzet után is elegendő lesz. A tankönyvek esetében is hasonlóan gondolkodunk. A sikeres érettségit követően még nem gyűjtjük be a **tartós könyveket** a végzősöktől sem, illetve a többi tanulónak sincs még kijelölve a visszahozatal időpontja. A korlátozások változásának függvényében tudunk majd tervezni.

Az **újrakezdés** esetünkben akkor válik aktuálissá, ha az iskolák, kollégiumok újra kinyithatnak.

A fertőtlenítés az intézményben folyamatos, illetve fokozott, az érettségi alatt még nagyobb prioritást kapott. Ebben a tekintetben részünkről bármikor lehetőség van a nyitásra, de a közeljövőben még az olvasói tér használatára nem lesz lehetőség.

A következő tanév zökkenőmentes indulásához a tartós tankönyvek visszavétele ugyan sürgető, de több ok miatt is problémás, ezért a visszavételt egyelőre nem szerveztük meg. Alapvetően két fő szempont alapján kellett ezt a döntés meghoznunk. Egyrészt egészségügyi szempontokat figyelembe véve kivitelezhetetlennek tűnik, hogy közel 300 diák használt tankönyveit úgy gyűjthessük be, hogy a fizikai érintkezést elkerüljük. Továbbá ezek fertőtlenítése sem megoldható ekkora mennyiségben. Másrészt a jelenlegi távoktatás hatékonysága, funkcionalitása pillanatnyilag nem könnyen mérhető, az online oktatás eredménye leghamarabb a következő tanév elején mutatkozik majd meg. A tanár kollégákat arra kérjük majd, hogy azokban az esetekben, ahol nem sikerült a tananyag végére érni, vagy a tankönyvet, munkafüzetet befejezni, akkor ezt

jelezzék. Azoknak a könyveknek a begyűjtése a nyár folyamán nem történik meg, amelyekre a következő tanévben is szükség lesz. Ám ebben az esetben is a következő évfolyam részére biztosítani kell a taneszköz rendelkezésre állását, így már a mostani időszakban a raktári mennyiségekkel és pótrendelési kapacitásokkal tisztában kell lennünk. Ennek érdekében a tankönyvleltár megtörtént, a rendelést a rendelkezésre álló információk alapján készítettük el, lehetőséget hagyva a pótrendelésre is.

Korábban ebben az időszakban papíralapon írtuk alá a szülőkkel a tankönyvrendelési listát, mintegy hozzájárulást a rendelés elfogadásához. Az idén ez elmarad, az elektronikus megoldás még nem kiforrott.

Az **újrakezdés** teljes átgondolása és tervezése talán akkor lesz meghatározható, ha már lehet tudni annak pontos idejét. Az elsődleges szempont azonban mindenképp az egészségügyi kockázat csökkentése marad, minden formában. A visszahozott könyveket védőfelszerelésben (gumikesztyű, maszk) fogjuk átvenni, és kezdetben úgy is dolgozunk velük. Ez napi 8 órában most egy nehezen kivitelezhető folyamatnak tűnik, de majd a gyakorlatban kiderül, hogy megvalósítható lesz-e. Minden dokumentum esetében fennáll a kockázat – visszahozatal

és talán a kiadás szintjén is – hogy vírushordozóvá válik, így a szisztematikusságot követve egy-két napig elkülönítve kell kezelni az aktuálisan forgatott darabokat. Ez a fajta eljárás hosszabb ideig is eltarthat, de azt gondolom, ebben a kérdésben még senkinek sincs tapasztalata. Az elővigyázatosság idővel bizonyára csökkenni fog. A kutatók kéréseit – míg kockázatot jelenthet a fizikai találkozás – továbbra is digitális formában kívánjuk megoldani. Ennek értéke és mértéke eltérő lehet. Teljes könyveket továbbra sem digitalizálunk.

A digitális szolgáltatás kérdését átgondoltuk, és nagyobb méretű dokumentum beolvasására alkalmas eszköz beszerzését kezdeményeztük. Hiánya korábban is jelentkezett, de most egyértelműen szükségét éreztük.

Higiéniai szempontból pedagógusok és diákok részére hasonló elvárásokat támasztunk. Akinek szükséges a gimnáziumba jönnie csak maszkban, kézfertőtlenítés után teheti meg. A tanár kollégák kéréseit – amennyire lehet – digitális formában jelenleg is igyekszünk támogatni. Ezek száma, mértéke a járvány előtti időkhöz képest növekedett, és valószínűleg nem fog a későbbiekben sem teljesen lecsökkenni, mert mindannyian jó tapasztalatokat szereztünk erről a lehetőségről. Még digitális könyvtári órát is tartottunk! A diákok számára is biztosítjuk a kölcsönzés és adatszolgáltatás igénybevételének lehetőségét.

A **nyitást** természetesen várjuk, ám – nem nyilvános iskolai könyvtárként – ennek az időpontját egyéb tényezők is befolyásolják. Sok kérdés nyitott még, de egyszerűbb lesz a munkánk, ha a távolságtartás csökken, megszűnik. A beszerzések eddig szüneteltek, talán a júniusi időszakban újra megkezdődhet ez a munka is biztonsággal. A tankönyvek kérdéseire is az idő ad majd választ. ►

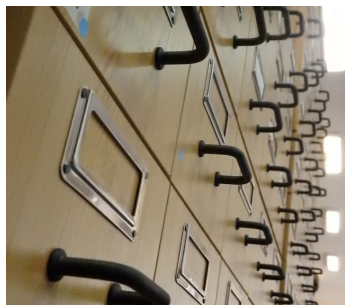

A KÖNYVTÁR MŰKÖDÉSE A COVID-19 JÁRVÁNY IDEJÉN

Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Könyvtára

► **DR. TAMÁSI BALÁZS**

Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Könyvtára

Az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetemen a Kormány járványügyi intézkedései alapján 2020. március 12-től kezdődően szünetelt a megszokott, az oktatók és a hallgatók személyes, egy légtérben megvalósuló kapcsolatán alapuló tanítás, március 19-étől pedig az Egyetem áttért a digitális távoktatás módszerére. 2020. március 13-ától az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Könyvtára a járványügyi veszélyhelyzetre vonatkozó rektori rendelkezésekkel összhangban bizonytalan időre bezárt és szolgáltatásait online formában biztosítja. Ebben a helyzetben a munkatársak egészségét is teljes mértékben védeni kívántuk, alapvetően támogattuk a veszélyeztetett korú és iskoláskorú gyermekes szülők otthonmaradását, de a szigorú épületbezárások miatt végül mindannyian otthonról végezzük olvasószolgálati és belső könyvtári munkáinkat (home office). A legutóbbi két rektori rendelet alapján egy hónappal meghosszabbodott a szorgalmi és vizsgaidőszak július végéig, amely további olvasói igényeket generált. Kivételes esetre, egyes vizsgatípusok lebonyolítására az

egyik egyetemi épületszárnyat megnyitották. A Könyvtár viszont a másik épületrészben található, amely előreláthatóan július végéig zárva tart. A tervezett részleges nyitás feltehetően augusztusban várható. Az erre vonatkozó stratégiát az egyetemi vezetéssel történő folyamatos konzultáció alapján alakítjuk ki. A kezdetektől fogva rendszeresen hírt adunk az Egyetem honlapján, ¹⁵ Facebookon, ¹⁶ továbbá e-mailben a szolgáltatásokat érintő változásokról. A Könyvtár megnyitásával kapcsolatos előzetes vezetői egyeztetés a Rectori Tanács keretében történik, a higiéniai rendelkezések és intézkedések meghozatala az Egyetem főtitkárának a feladata.

Az olvasószolgálati munkákat március 13-ától otthonról látjuk el, különös tekintettel az online oktatással kapcsolatos igényekre, amelyek főleg adatbázisokkal kapcsolatos tájékoztatást és elektronikus dokumentumszolgáltatást jelentenek. Az olvasószolgálatos kolléga pár naponta információval látja el e-mailben az egyetemi oktatókat és olvasókat a vírus idején távolról elérhetővé tett előfizetett, vagy eddig számunkra nem elérhető hazai és külföldi adatbázisokról (JSTOR, EBSCO, ADT, külföldi kiadói adatbázisok, hazai könyvkiadók, Akadémiai Kiadó, Szaktárs adatbázisai stb.). Úgy tűnik, hogy a külföldi adatbázis-szolgáltatók a járvány miatt nagyobb számban ajánlanak fel ingyenes próbáhozáférési lehetőségeket az intézménynek. Legutóbb a ProQuest Ebook

Central 183 ezer e-könyvet tartalmazó csomagja vált két hónapra távoli eléréssel hozzáférhetővé az olvasóink számára. Folyamatosan felhívtuk eddig is a figyelmet a már digitálisan OA elérhetővé tett saját digitalizált tartalmainkra ► (több mint 400 db tudományos, monografikus könyv). Tanulság, hogy az eduID hozzáférés kialakítására mihamarabb szükség van, mert a távoli elérés VPN hozzáféréssel egyelőre csak pár kolléga számára biztosított. A Könyvtár olvasószolgálati e-mailjére érkezett kérdések megválaszolását és a szaktájékoztatót folyamatosan végzzük. Gyakoriak voltak eddig a szakirodalmi, bibliográfiai hivatkozásokkal kapcsolatos kérdések, amelynek csak egy részére tudtunk választ adni. A dokumentumok fizikai kölcsönzése általában szünetel, hogy elkerüljünk bármilyen kontaktust (személyes, dokumentumok) és lehetőséget a fertőzésre. Amennyiben a kölcsönzési idő a bezárás kezdetének hetében, vagy azt követően járt le, akkor azt az újraindítás hetének végéig automatikusan meghosszabbítottuk. A kölcsönzési igények felmérését elkezdjük e-mailben, hogy a várható részleges megnyitásra fel tudjunk időben készülni. A dokumentumok raktári előkészítését addig is kizárólag belső munkákhoz, rendkívüli oktatói kérésekhez, vagy külső kutatók számára történő digitalizáláshoz végzik a raktárosok heti egyszeri alkalommal.

A Könyvtár belső munkáit a lehetőségekhez képest megfelelően, szokott módon tudjuk otthonról folytatni. A Könyvtár működésével, irányításával kapcsolatos **vezetői és adminisztratív feladatokat** zavartalanul ellátjuk. Érdekes kísérőjelensége ennek az időszaknak, hogy a vezetés szakmai szervezetekben – az EISZ PT-ben, EKE elnökségben, valamint az EKK-ban – vállalt szerepkörével

járó feladatok száma és intenzitása megnövekedett, és ezzel kapcsolatban a telefonon, vagy e-mailben történő kommunikáció meghatványozódott. Ezek közül az egyik az egyházi könyvtárak és gyűjtemények 2020-as ADT előfizetői körének megszervezése, képviselte és tájékoztatása az Arcanummal folytatott tárgyalásokról. A központi és igazgatói e-mail-címekre érkező levelek megválaszolása rendszerben és időben történik, emellett érkeznek nyomtatott levelek is, amelyeket hetente egyszer a Rectori Hivatal vezetője iktat az épületben és továbbít számunkra szkennelve. Ezeket e-mailben válaszoljuk meg lehetőségek szerint. A pályázatírás és eddigi pályázati adminisztráció zavartalanul folytatódik, de a nyertes pályázatok megvalósításának határidejét a járvány miatt módosítani kellett. Az **állomány gyarapítása**, főként a nyomtatott könyvek vásárlás útján történő beszerzése a várható költségvetési megszorítások miatt átmenetileg szünetel, a korábban előfizetett folyóiratokra ez nem vonatkozik. A kollégák autopszia nélkül otthonról folytatják

a **feldolgozó, katalogizáló munkát**. Ennek során távoli elérésben a példányrekordok egységesítését és szabványos leírását készítik az IKR-ben (Aleph). Munkájukról hetente pontos listával számolnak be. Soha nem gondoltuk volna, hogy a korábban más miatt távolról, home office-ban végzett katalogizálás és annak profivá fejlesztett gyakorlata ilyen hasznosnak fog majd bizonyulni! A tartalmi feltárásban jártas kolléga az Olvasóterem szabadpolcos revízióját végzi virtuálisan, ennek során a korábbi és a kurrens állomány eddig ki nem helyezett példányait válogatja, továbbá a korábban elmaradt ETO szerinti tartalmi feltárást pótolja. Az olvasószolgálati kolléga a profilidegen könyvek leselejtezésével kapcsolatos előválogatást folytatja.

Az **állományvédelmi digitalizálást** és az ahhoz kapcsolódó munkákat (szkennelés, javítás, OCR, metaadat, archiválás, adatbázisba feltöltés) egy saját alkalmazásban álló kolléga és egy MaNDA Forum Hungaricum által fizetett munkatárs végzi az otthonukban kialakított ideiglenes műhelyben. Ehhez két-, háromheteente a digitalizálási stratégia részeként meghatározott dokumentumlista alapján a raktáros kolléga készíti elő a könyveket. Restauráló műhely hiányában a könyvrestaurátori munkák szünetelnek. A restaurátor munkatárs folyamatban lévő **állományvédelmi feladatokra** ír stratégiai tervet, amely például egy korábban penészesé vált és csak részben fertőtlenített

értékes remittenda állomány további megmentésére, vagy esetleges megsemmisítésére vonatkozik. Ezen kívül a közeljövőben beadni tervezett állományvédelmi pályázatokon dolgozik. Árajánlatokat kér folyamatban lévő pályázatokhoz és középtávon tervezett felújításokhoz. Raktárosaink új raktári jelzetstruktúra kialakításához méri fel az állományrészeket úgy, hogy a latin és héber betűs könyvek példányadatait gyűjtik össze az elektronikus állományleltár alapján a megjelenés éve szerint. Követve a járvány hatására még inkább előtérbe kerülő online szolgáltatásokra vonatkozó igényeket, **virtuális kiállítást** készítünk júniusban az eddig digitalizált anyagok kép-illusztrációiból. ►

BESZÁMOLÓ

KECSKEMÉTI VÍRUSHELYZET-JELENTÉS

Kecskeméti Református Egyházközség
Könyvtára és Levéltára

► BÁN MAGDOLNA

Kecskeméti Református Egyházközség Könyvtára és Levéltára

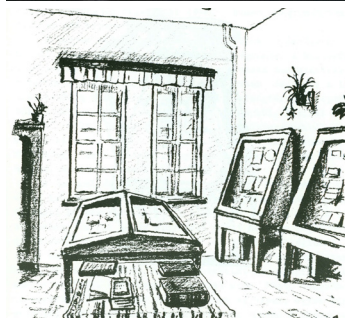
Egészen pontosan arra már nem emlékszem, hogy a munkatársaimmal mikor figyeltünk fel a világban zajló eseményekre és kezdtünk odafigyelni a koronavírus terjedéséről szóló hírekre. Az év eleje nálunk is – ahogy a legtöbb könyvtárban – az előző év statisztikáinak elkészítéséről, a különféle beszámolók megírásáról szól. Mint a legtöbb év januárjában, most is egy nagy sóhajtással indultunk el: reméljük, hogy „túléljük” az előttünk álló zsúfolt programokat, és megoldjuk az ezekkel járó feladatokat. Az idén – a megszokott könyvtári feladatokon túl – készültünk gimnáziumunk újraindulásának 30. évfordulójára, valamint a templomrenoválás befejezésére. Február vége, március eleje így azzal zárult, hogy egy jubileumi évkönyvet, a gyülekezeti újság idei első lapszámát, valamint az idő kapszulába (ami a templom tetejére egy amforába került) elhelyezett dokumentációt állítottuk össze.

Ha őszinte akarok lenni, akkor azt mondhatom, hogy a karantén éppen „jókor jött” számunkra, igaz volt olyan kollégánk, aki kisgyermekes szülőként, főleg egy-két hét elteltével nem fogadta annyira boldogan a kialakult zűrzavaros helyzetet. Mi magunk egy nagy apparátusnak pinciny szelete vagyunk, mint gyűjtemények (könyvtár, levéltár, művészeti gyűjtemények). A fenntartó egyházközség vezetősége kellő időben cselekedett és aránylag hamar meghozott fontos döntéseket mindannyiunk számára. A karantén kihirdetését követően elnökségünknek kb. 3 hétre volt szüksége, hogy összes intézményegységében az átszervezéseket, szükséges leépítéseket, a további munkavégzést, fertőtlenítéseket elvégezze.

Március 13-án értesítettük olvasóinkat arról, hogy a szombati nyitvatartás bizonytalan ideig szünetel, a könyvtár zárva tart. Ezzel egy időben vezetőként tervzeni kezdtem, hogy hogyan fogjuk megoldani, hogy bizonytalan ideig mindannyian otthonról végezhessek a könyvtári munkánkat. A karantén bejelentését követően március 17-től könyvtárunk, levéltárunk bezárt a látogatók előtt, telefonos ügyeletben azonban három munkatársunk még egy hétig a könyvtárban dolgozott. Nyugdíj előtt álló kolléganőnket március 18-tól otthoni munkavégzésre kértük. Informatikusainknak rövid időn belül sikerült megoldaniuk, hogy ne csak pedagógusaink (két oktatási intézmény is működik épületünkben), hanem mi is távoli asztalon keresztül elérjük könyvtári programunkat a SZIKLA21-et, illetve az iktatás és számlázásra használt Tandofer rendszert, továbbá a könyvtár e-mail-címére érkező leveleinket. Valójában a karantén kihirdetésére minden munkatársam számára egyértelmű volt, hogy ki-ki milyen munkát fog otthonról végezni. Egy kölcsön laptopot

kellett csak a további munkához beszerezni, de technikailag mindannyiunk számára biztosított volt az otthoni számítógép.

Mivel évközben több olyan feladatot is végzünk, ami nem kimondottan a könyvtári munkához kapcsolódik, így most lehetőségünk volt olyan munkákat pótolnunk, amelyek egyébként idő hiányában kimaradnak, elmaradnak.

Kolléganőnk, aki az időszaki kiadványok nyilvántartását, feldolgozását végzi, ezek elektronikus katalógusát is építi. Otthoni, feltáró munkára a Confessio, Református Egyház, Teológiai Szemle teológiai szaklapok példányaiból válogatott, amelyeket viszszaellenőrzően, cikk szerint is feldolgozott. Emellett a folyamatosan érkező periodikákat regisztrálta, illetve az általunk fontosnak tartott kiadványokat cikk szerint is feldolgozta. A számlákat szintén folyamatosan regisztrálta. A leállás két hónapja alatt két alkalommal, megfelelő óvintézkedésekkel járt könyvtárunkban és cserélte a nála lévő folyóiratokat, illetve vitte haza a friss lapokat, továbbá – német anyanyelvűként – segített honlapunk egyes részeinek fordításában is.

Költségvetésünkben egyébként a központi intézkedés következtében leállás következett, új dokumentumok vásárlására, eszközbeszerzésre nem volt lehetőség.

Két kollégámmal még egy hétig a könyvtárból dolgoztunk, hogy mindent elrendezzünk, illetve egy kicsit szolidaritásból is,

hogy segítsük az egyházközség leállítását, átszervezését, támogassuk nehezebb helyzetben lévő kollégáinkat. Ezt a hetet követően egyik kolléganőm egy leltárkönyvvel tért haza, az ő elsődleges feladata ugyanis az elektronikus leltárkönyv rendezése volt, valamint a hiányzó tételek feldolgozása a leltárkönyv alapján. Továbbá vállalta a már feldolgozott tételek bibliográfiai leírásának javítását, tárgyszavak pótlását, a nyilvántartások rendezését. Segítségül volt lektorálási feladatokban, hanganyag legépelésében, illetve néhány beérkező kérés megválaszolásában, lebonyolításában. Másik kollégám elsődleges feladatául a gyűjtemény honlapjának végső befejezését kapta. Egy informatikus szakemberrel az utolsó finomításokat végzik még jelenleg is a honlapon. Besegített még a felmerülő szerkesztési munkákban, illetve javította a könyvtári adatbázist, egyszerűsítette a tárgyszavakat, rendezte azokat. Mivel könyvtárunk két időszaki kiadvány szerkesztésével is foglalkozik, így egyházmegyei újságunk az EMMAUS szerkesztését is elkezdte, illetve a leállítás ideje alatt most otthonról fogja a kiadványt elkészíteni.

Két tagkönyvtárunkban – az általános iskola és a gimnázium könyvtárában – is természetesen leállítás történt. Ott dolgozó pedagógus kollégáimtól azt az ígéretet kaptam, hogy igyekeznek az iskola vezetésével közösen olyan megoldást találni, hogy az érettségit követően, illetve a tanév végével a diákok a náluk lévő könyveket biztonságosan le tudják adni és rendezzék könyvtári tartozásukat.

Egyházközségi könyvtárunkban a kölcsönzési időt határozatlan ideig meghosszabbítottuk, néhány megke-resés volt csupán ez alatt az idő alatt olvasóinktól, amit igyekeztünk megoldani. Könyvtárvezetőként először is a további és folyamatos kapcsolattartást tekintettem

fő feladatommak, rendszeresek voltak kollégáimmal a telefonos egyeztetések. A honlapra felkerülő szövegek átnézése, pontosítása, a beérkező levelek megválaszolása, jegyzőkönyvek elkészítése, pályázati anyag előkészítése, valamint egy leltárkönyv pontosítása, hiányzó tételek pótlása, javítás is a feladataim közé tartozott. Két nagyobb munkafolyamatot sikerült ez alatt az idő alatt elvégezem. Az egyik egy munkaköri leírás elkészítése, valamint szervezeti irataink közül az SZMSZ javítása, a másik pedig a következő kiadványunk főszerkesztői munkáinak befejezése, a kiadvány előkészítése a tördeléshez.

Terveink szerint június 16-tól nyit ki könyvtárunk a megszokottnál szigorúbb szabályok bevezetésével. Úgy tervezzük, hogy kizárólag előre leadott kérések alapján a kért dokumentumokat összekészítjük olvasóink számára. A visszahozott dokumentumokat két-három napra félretesszük, amennyire lehetséges fertőtleníttük, és csak ezt követően kerülnek vissza a raktárba. Az olvasóterem használatára rövid ott tartózkodással lesz csak lehetőség. A könyvtár, levéltár helyiségei a karantén alatt teljes fertőtlenítésen estek át, az előrehozott, éves tárgyeszköz leltározás is megtörtént. Ketten már csökkentett időben, de bejárunk dolgozni, egy kollégám csak a tervezett nyitásra jön be, valamint egy kolléganő augusztus végén csatlakozik hozzánk. Gyűjteményeink évek óta rendszeresen július végétől augusztus 20-ig egy hónapra bezárnak, ez az idén elmarad, a nyitvatartást folyamatosra tervezzük. Munkatervünkben egyébként is az idei évre visszamenőleges feldolgozást ütemeztünk, illetve a már elektronikusan felvitt tételek kiegészítését, a dokumentumok vonalkóddal történő ellátását, valamint a címlapok, borítók szkennelését. Úgy gondolom, hogy csökkentett

üzemmódban, nem teljes kapacitással a nyár folyamán ebben tudunk majd előre haladni. Olvasóink, kutatóink számára valóban nehéz volt és lesz még az elkövetkező időszak, de számunkra ez egy lehetőség, hogy egy kicsit utolérjük magunkat, előrébb haladjunk a szakmai munkák tekintetében, a feldolgozásban. Fenntartóink felé is igyekeztem folyamatosan jelezni, hogy az otthon végzett munka ellenére minőségi munkavégzés történt gyűjteményeinkben. Bár rövid idő állt rendelkezésünkre, és igazán mi sem voltunk felkészülve erre a helyzetre, mégis úgy gondolom, hogy sikerült jól megoldanunk a távolról végzett könyvtári munkát és valljuk be, többségünknek pihentetőbb volt, feltöltődést jelentett ez az időszak. ►

BESZÁMOLÓ

A KÖNYVTÁR MŰKÖDÉSE A JÁRVÁNY IDEJÉN

Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtára

► TÖRÖK BEÁTA

Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtára

2020. március 11-én az ITM a felsőoktatási intézményekre vonatkozóan rendkívüli szünetet rendelt el, amely szünet március 23-ig tartott. Ez az időszak állt az intézmények rendelkezésére, hogy kidolgozzák a távoktatás rendjét. A Sapientia Főiskola március 12-én hozta nyilvánosságra intézkedési tervét, amely kitért a könyvtári szolgáltatások megszervezésére is. Ettől az időponttól kezdve az oktatókon és dolgozókon – így a könyvtár munkatársain – kívül más nem léphetett az épületbe, így a könyvtárba se. A kollégák március 12-én és 13-án még személyesen megjelentek munkahelyükön, ám március 16-án a Főiskola rektora home office munkavégzést rendelt el. A könyvtári munka otthonról végezhető (át)tervezése három területen indult:

1. olvasók (oktatók, hallgatók) ellátásának megszervezése;
2. kapcsolatfelvétel egyéb egyházi, és nem egyházi könyvtárakkal, kiadókkal;
3. az otthonról is végezhető könyvtári munkafolyamatok áttekintése, illetve a távoli munkavégzés feltételeinek megteremtése;

1. Olvasók ellátása

A nyomtatott könyv hiányzik!!! Nagyon gyorsan megtagasztaltuk. Ám – mint ahogy korábban is – több módon igyekeztünk olvasóinkat támogatni a hiteles e-források megtalálásában. A zárás épp a szakdolgozatok leadási

határideje előtt bő fél hónappal következett be, így nemcsak az év közbeni beadandó szemináriumi munkák, referátumok elkészítése ütközött akadályba, hanem a diplomamunkák elkészítése is. A kezdeti megkeresések alapján azt láttuk, hogy az oktatók számára is nagy terhet jelent a könyvtári szolgáltatások nélküli távoli munka. A Főiskola levelező listákat tart fenn a képzésben résztvevő, aktív jogviszonnyal rendelkező hallgatók, oktatók és dolgozók számára, amely listákon a könyvtár vezetője írási joggal rendelkezik. Az alapvető információkat ezeken a listákon közzétettük, továbbá a könyvtár honlapjának hírei között is megjelentek üzeneteink, melyeket Facebook-oldalunkon is közzé tettünk. E két utóbbi lehetőséggel a „külsős” olvasók tájékoztatását is részben megoldottuk. Amit tehattünk:

- javasoltuk és kértük az e-mailes kapcsolattartást, a leveleket, megkereséseket a könyvtár központi e-mail-címére vártuk;
- az aktív jogviszonnyal rendelkezők számára, az informatikus kollégák segítségével megoldottuk az előfizetett adatbázisok távoli elérését (VPN);
- az adatbázisszolgáltatók kb. háromnegyede biztosított egyéni kódot a belépéshez, ezeket az olvasók kérésére rendelkezésére bocsátottuk;
- figyeltük az adatbázis-szolgáltatók (pl. Szaktárs Portál, ADT stb.) kínálatát, egyéb intézmények (EISZ, MTA KIK, OPKM) akár idegen nyelvű tartalmakra vonatkozó felhívásait, az ingyenes, letöltés nélküli hozzáférésekre felhívtuk olvasóink figyelmét (Szaktárs, ADT);
- külön öröm volt számunkra a Szent István Társulat könyveinek elérése, a kiadó több dokumentuma nálunk tankönyv!!! (sikerült a kiadóval az ingyenes hozzáférés

**A SAPIENTIA KÖNYVTÁR
SZOLGÁLTATÁSAI**
A JÁRVÁNYÜGYI VÉSZHELYZET IDEJÉN

**TÁJÉKOZTATÁS, IRODALOMKUTATÁS
E-MAILES SEGÍTSÉGNYÚJTÁS**

biblio@sapientia.hu

Az adatbázisok távoli elérésről információt itt talál:
<https://www.sapientia.hu/hu/konyvtar/internetesadatbazisok>

IDEGEN NYELVŰ ADATBÁZISOK

ATLA Religion Database with ATLASerials Plus
JSTOR adatbázis

Az adatbázisok használatához igényeljen kódot a könyvtárostól!

MAGYAR NYELVŰ ADATBÁZISOK

L'Harmattan - Szent István Társulat - Osiris - Gondolat - Attraktor
Arcanum Digitális Tudománytár (ADT)
szotar.net - Az Akadémiai Kiadó szótárjai

Typotex Kiadó Interkönyv adatbázisa - **Kossuth Kiadói Csoport** E-Zeusz
adatbázisa - **SzóTudásTár** a TINTA Kiadó egyenlően szótárjai
A belépéshez igényeljen kódot a könyvtárostól!

DIGITÁLIS MAGYAR NYELVŰ TARTALMAK

A **Szent István Társulat** könyvei **ismét**
elérhetők elektronikus formában a
szaktars.hu portálon!

SZABADON ELÉRHETŐ DIGITÁLIS TARTALMAK

Internet Archive
<https://archive.org/details/nationalemergencylibrary>
MTA Történettudományi Intézet kiadványai
<https://tti.btk.mta.hu/kiadvanyok/kiadvanytar.html>
MTA-PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport kiadványai
<http://institutumfraknoi.hu/kiadvanyok>
Nemzeti Emlékezet Bizottsága kiadványai - <https://neb.hu/hu>

**A JÁRVÁNY IDEJÉN ELÉRHETŐ IDEGEN NYELVŰ
DIGITÁLIS TARTALMAK**

Bloomsbury Kiadó „Theology & Religion Online” tartalmak
<https://www.theologyandreligiononline.com/>
75000 szabad hozzáférésű eBook a **De Gruyter** oldalán
<https://www.degruyter.com/>

**SZABADON ELÉRHETŐ MAGYAR NYELVŰ
IDŐSZAKI KIADVÁNYOK LISTÁJA**

<https://www.sapientia.hu/hu/hir/konyvtar/szabadon-elerheto-idoszaki-kiadvanyok>

lejárta után már az idei évre a szolgáltatás további fenntartását megvásárolnunk);

- felvettük a kapcsolatot külföldi teológiai tartalmakat szolgáló szervezetekkel, kiadókkal (De Gruyter, Bloomsbury), 2-3 hónapos hozzáférési lehetőséget biztosítottak aktív olvasóink számára;
- hogy a számtalan információ **egy helyen** legyen elérhető, ezért e-mailben, honlapon, Facebook-on terjesztett **szóróanyagot** állítottunk össze ➤ 2 alkalommal;
- összeállítottuk azoknak az – elsősorban teológiai tartalmakat kínáló – időszaki kiadványoknak a listáját, ➤ amelyek archívumai (a legutolsó 1. max. 2 év kivételével) szabadon elérhetők;
- felhívtuk az olvasók figyelmét egyéb, a teológia tudományterületének elérését is biztosító, szabadon elérhető repertóriummok, repozitóriummok, OA adatbázisok használatára;
- a 2012 óta működő, a hallgatók jegyzetellátását biztosító adatbázis feltöltésére és karbantartására is erősebb hangsúlyt fektetünk, magasabb volt az oktatói megkeresés, a feltöltési igény;

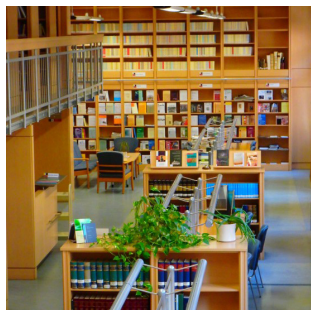

2. Kapcsolatfelvétel egyéb egyházi, és nem egyházi könyvtárakkal, kiadókkal

- a kijárási korlátozások idején igyekeztünk minimálisra csökkenteni a bejárások számát, így kb. 10 naponta ment csak be személyesen kolléga a könyvtárba;
- ez idő alatt többször kértünk olyan – elsősorban vidéki – könyvtáraktól segítséget, ahol a folyamatos, napi szinten biztosított volt az ügyelet, cserébe felajánlottuk az általunk elérhető e-tartalmak könyvtárközi kölcsönzését, átküldését;
- felvettük a kapcsolatot olyan könyvkiadókkal, amelyek tartalmi gyűjtőkörünkhöz tartoznak, több esetben az ő segítségével jutottak el a keresett szakirodalmak az olvasókhoz;
- a Szaktárs Portál kínálatában újként jelent meg a Szent István Társulat több mint 1500 könyve – az ingyenes elérés után ez év végéig megoldottuk a letöltést is biztosító előfizetést;

3. Otthonról végezhető munkák áttekintése, megszervezése

- megfelelő számítógéppel nem rendelkező munkatárs számára az informatikusok otthoni használatra gépet biztosítottak;
- szintén az informatikusok segítségével elérhetővé vált a könyvtári közös platform („y”) elérése és a korábban szkennelt anyagok tárhelye, recepciók kolléganőnk feladata lett ennek az áttekintése, tisztítása;
- 2020 januártól tértünk át a dokumentumok elektronikus egyedi leltárba vételére, ezt megelőzően Excel táblázatban vezettük a leltárba vett, de katalógusban még nem található könyvek adatait – ez a munka (Excel kitöltése) otthonról is végezhető volt;

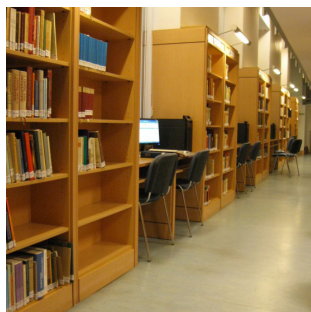
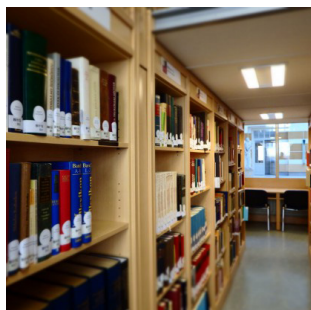
- a könyvek analitikus feltárására eddig is nagy hangsúlyt fektettünk, ezt a munkát most folytattuk: egyes állományrészek tanulmányköteteit az online katalógus alapján áttekintettük, majd a tartalomjegyzékeket a könyvek bibliográfiai leírásaihoz illesztettük – támogatva ezzel a cikkek, tanulmányok hatékonyabb visszakeresését;
- egy kolléga esetében megoldottuk a katalógizálást, kb. 200 db könyv (hagyaték) bibliográfiai adatai kerültek az online katalógusba;
- adatbázisból elérhető, de nyomtatott könyvként is rendelkezésre álló könyvek bibliográfiai leírásához hozzákapcsoltuk az elérés linkjét (főleg az újonnan elérhető Szent István Társulat kiadványai esetében);
- MTMT adatbázis folyamatos feltöltése, karbantartása is távolról történt;
- a Sapientiana 2017-2019 között megjelent számainak EPA feltöltése, annak előkészítése is megtörtént távolról; ➡
- referenz kérdések megválaszolása, bibliográfiai adatok visszakeresése, szak- és egyéb dolgozathoz irodalomkutatás – e-mailen, nem egyszer telefonos megkeresések során teljesült;
- az olvasókat támogattuk abban, hogyan használhatják a rendelkezésre álló adatbázisokat, hogyan férhetnek ezekhez, tanácsokat adtunk arra vonatkozóan, hogy milyen keresési módszereket alkalmazzanak annak érdekében, hogy maguk, önállóan is a releváns tartalomhoz jussanak;
- szkennelt anyagokat juttattunk el olvasókhoz;

- igénybe vettük a könyvtárközi kölcsönzést, mi magunk is teljesítettünk kéréseket;
- szóróanyagokat állítottunk össze, tájékoztattunk levelező listákon, honlapon, Facebookon keresztül;
- honlapfejlesztéssel, pályázatírással is foglalkoztunk;
- előkészítettük a 2021-es adatbázis előfizetést (EISZ felmérés), foglalkoztunk az ADT ügyével;
- MKE küldöttgyűlésen, online EKK fórumon vettünk részt;

A tapasztalatok áttekintése most kezdődik. A beérkezett referenzs kérések, könyvtárközi kérések összegzése már folyamatban van. Az informatikusainktól május végén kapott statisztikai adatok alapján a hónap utolsó 10 napja alatt 76 VPN csatlakozás történt. Ez azt is jelenti, hogy a könyvtár nyitvatartási ideje kitágult, hiszen ezeket a szolgáltatásokat 24 órában vehették igénybe a főiskolához aktív jogviszonnyal kapcsolódó hallgató és oktató olvasók. Hozzáfért biztositottunk 10-15 ezer – a hallgatók tanulmányait segítő – könyvhöz, és több millió oldal tanulmányhoz, akár idegen nyelven is (ATLA, JSTOR). Előzetes statisztikai adatok alapján azt látjuk, hogy 2020. január 1. és 2020. május 27-e között 1170 látogatás történt a könyvtár „internetes adatbázisok”²³ oldalán, ez több mint duplája annak, amit a 2019-es év azonos időszakában mértünk. Ami szintén figyelemreméltó: az 1170 látogatásból 2020. január 1. és március 14-e között 365 látogatás történt, míg 2020. március 15-e és 2020. május 27-e között 805 látogatás.

Az e-mailekben érkezett megkeresések azt is elárulták, hogy a rendelkezésre álló forrásokat olvasóink nem tudják maximálisan kihasználni. Sok esetben annak eldöntése is gondot okozott, hogy a keresett irodalom megtalálható-e

és ha igen, melyik adatbázisban, az adott adatbázisban milyen keresési stratégiák alapján kutathatunk, illetve milyen lehetőségek biztosítottak még (csak olvasás, korlátozott letöltés, letöltés stb.). Ez az időszak bizonyára arra készítette az olvasókat, hogy jobban megismerjék a rendelkezésre álló adatbázisokat, tapasztalatokat szerezzenek azok használatában és „lendítette” a hiteles e-források megtalálását célzó könyvtári munkánkat. A jövőben intenzívebben szeretnénk támogatni olvasóinkat abban, hogy a könyvtár falain kívül megtalálható (kötelező)irodalmat akár otthonról is megtalálják. Ennek érdekében – akár órarendi keretbe illesztett – kutatómódszertani, könyvtárhasználati órák bevezetését tervezzük és javasoljuk, vállaljuk azok rendszeres bonyolítását. Másrészt azt tapasztaltuk, hogy könyvtári munkáink egy része távolról is végezhető, ezért javaslatot teszünk az intézmény vezetésének arra, hogy bizonyos feladatokat a munkatársak otthonról is elvégezhesse. Első lépésként meghatározzuk ezeknek a munkáknak a pontos körét (analitikus feltárás, bizonyos gyűjteményrészek, hagyatékok katalogizálása távolról, MTMT stb.). Az egyes munkafolyamatok pontos tervezése és a határidők megszabása, majd a távolról elvégzett munka ellenőrzésének megszervezése lesz először a feladatunk.

Reméljük, a közös (egyházi) könyvtári munkákra vonatkozó tapasztalatok összegzése sem marad el. Mi magunk is gyakran zavarba jövünk amiatt – mert nem tudjuk – hogy az általunk közvetített teológiai irodalom épp melyik

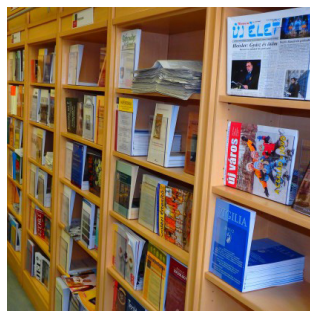
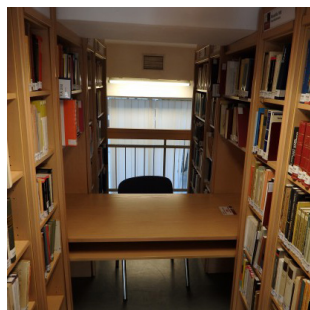
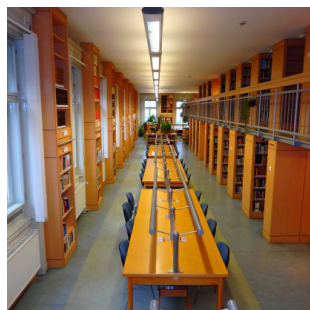

platformról, archívumból érhető el, hány és melyik repertóriumot, repozitóriumot keressük fel azért, hogy tájékoztatást nyújthassunk. Ne végezzünk párhuzamos munkákat, tudjunk arról, „mit csinál a másik”, egyértelmű legyen, mit, hol, kinél és hogyan találunk meg.

ÚJRANYITÁS

Kezdetben a könyvtár csak a főiskolával aktív jogviszonyban álló oktatókat és hallgatókat fogadná, a maszk és kesztyű viselését mindenki számára kötelezővé tennénk. A látogatási időt korlátozni szeretnénk (napi max. 5 óra), a megadott időben megoldanánk a látogatók által használt eszközök (íróasztal, billentyűzet, egér stb.) óránkénti fertőtlenítő lemosását. A könyvtári terület korlátozott megnyitását tervezzük, csak az épület 2. emeleti olvasóterme volna látogatható, a szabadpolcos rendszer átmenetileg raktári rendszerré alakulna, a könyveket a könyvtáros venné le a polcról és adná át az olvasónak. A korlátozott kapacitás miatt az egyidejű látogatások számát max. 15 főben állapítanánk meg, továbbá javasolnánk a saját eszköz használatát. Nagyobb létszámú igény esetén egy-egy olvasó csak korlátozott ideig tartózkodhatna a könyvtárban.

Végezetül elmondhatjuk, kollégáink egyetlen megkeresést sem hagytak válasz nélkül és megoldás, segítségnyújtás nélkül sem. Álljon itt néhány idézet az olvasóktól érkezett levelekből:

„Nagyon szépen köszönjük az információt, ennek most – a szorgalmi időszak utolsó heteiben és a vizsgaidőszakhoz közeledve – igen nagy hasznát vesszük.

És külön köszönjük azt a gondosságot, amellyel mindig is tájékoztatott és tájékoztat minket a könyvtár működéséről, az elérhetőségek bővüléséről, segítve tanulmányainkat.”

„Igazán nagyszerű és magas szintű munkát végeznek ebben a nehéz időszakban is.”

„Óriási! Majd mondja el, hogyan csinálta...” ►

HONNAN TEKINTÜNK AZ EMBEREK PROBLÉMÁIRA?

RAÚL FORNET-BETANCOURT

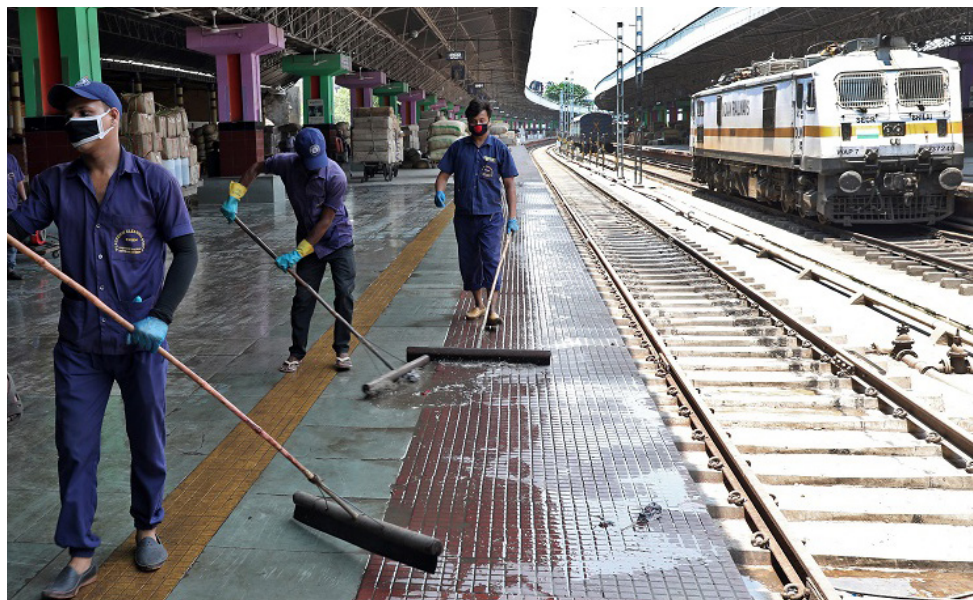
Néri Szent Fülöp Lelkiségi Házban működő Nemzetközi Kultúraközi Filozófiai Iskola igazgatója, Barcelona

Bár elismerést érdemel, hogy a jelenlegi helyzetben számos értelmiségi véleményt nyilvánított a válságról, mégis úgy tűnik, mintha a háttérben mégiscsak tehetetlenek lennének az emberek valódi gondjaival szemben. Gondolataik erőtlensége abból is fakad, hogy sajátos helyről tekintenek az emberek problémáira: egyetemek, kutatóintézetek, alapítványok falai közül, vagyis olyan intézmények világából, amelyek nemcsak anyagi biztonságot nyújtanak a tanároknak és a kutatóknak, de széles körű elismertséget is szereznek nekik. Ezekben az intézményekben az „emberek problémái” olyan „kérdésként” merülnek fel, amelyek figyelmet érdemelnek, de egzisztenciális szempontból fényévekre vannak azoktól, akik tanulmányozzák őket. És ez az értelmiségi gondolkodás helyszínei és az emberek hétköznapijai között húzódó távolság arra is magyarázatot ad, miért vagyunk annyira tanácstalanok, mi, értelmiségiek, például akkor, amikor arról beszélünk, mennyire „előnyös” a karantén, hiszen az emberek most végre elgondolkozhatnak azon, ami igazán „lényeges” az életben. Mert aki ilyen „tanácsokat” ad, nem ítéli-e meg tévesen az emberek nagy részének életkörülményeit és égető gondjait, azokat, akik a saját bőrükön kezdik érezni a járvány következményeit, mert elveszítik az egészségüket, a lakásukat vagy a munkájukat, vagy félnek mindezek elvesztésétől?

¹Részlet a barcelonai Néri Szent Fülöp Lelkiségi Házban működő Nemzetközi Kultúraközi Filozófiai Iskola igazgatója, Raúl Fonet-Betancourt A koronavírus-járvány, avagy az értelmiségiek tehetetlensége című írásából.

Forrás: Vigilia.hu ➤

Nem ismerik-e félre ezek a „tanácsok” a szorongatott teremtmény érzelmi törekénységét, s nem vakok-e arra, hogy a karantén körülményei között erőszak is könnyen elszabadulhat? Ezért azt mondom: ahhoz, hogy megszabaduljunk a tehetetlenségünkől, kétségkívül másféle elméleti alapokra van szükségünk, de azokat a helyeket is keresnünk kell, amelyek az igazság és az őszinteség igényét támasztják az általunk végzett szellemi feladattal szemben. Ha ilyen helyeket keresnénk, a korunkban élő konkrét személyeknek is nagyobb figyelmet kellene szentelnünk. Feltétlenül fontos, hogy élő párbeszédet kezdeményezzünk velük, mert csak így értjük meg, hogy nemcsak rendkívüli tapasztalatokban mutatkozik meg, ami fontos az élet értelmének felismeréséhez. Ugyanilyen fontos lehet, ha valaki együtt tölti az ebédszünetet a „cimborájával”, akivel a vasúti pályaudvart söprögeti.¹

- 1▶ https://mke.info.hu/wp-content/uploads/2020/05/MKE-%C3%9Ajrakezd%C3%A9si-AJANLAS_vegleges.pdf
- 2▶ <https://dretgy.hu/>
- 3▶ <https://www.facebook.com/papacollege.hu>
- 4▶ <https://www.facebook.com/watch/papacollege.hu/>
- 5▶ <https://www.annoniareformata.hu/muzeum/allando-kiallitasok/Hajlek-az-orokkevalosagban-4>
- 6▶ <https://www.annoniareformata.hu/hirek/egyeb/-A-Miatyank-a-kortars-magyar-muveszetben-243>
- 7▶ <https://www.annoniareformata.hu/muzeum/muzeum-pedagogia/Mesel-az-Otemplom-egere-----11>
- 8▶ <https://www.youtube.com/channel/UCWdf6POas3MjVbwJtJV98qg>
- 9▶ <https://www.annoniareformata.hu/hirek/egyeb/Egy-emberoltonyi-kozosseg-210>
- 10▶ <https://btk.ppke.hu/konyvtar/hirek>
- 11▶ <http://csvmrgk.hu/>
- 12▶ <http://kutato.csvmrgk.hu/tartalom/nagykonyvtar>
- 13▶ <https://www.facebook.com/ehkonyvtar/>
- 14▶ <https://www.evangelikus.hu/igehirdetes-felho-felhivas>
- 15▶ <https://or-zse.hu/>
- 16▶ <https://www.facebook.com/rabbikepzo/>
- 17▶ <https://konyvtar.or-zse.hu/gyujtemeny/ingyenesen-letoltheto-digitalis-muvek/>
- 18▶ <http://www.krekbib.hu/>
- 19▶ <https://www.facebook.com/sapientiakonyvtar/>
- 20▶ <https://www.sapientia.hu/hu/hir/konyvtar/valtozott-az-elarheto-adatbazisok-kore>
- 21▶ <https://www.sapientia.hu/hu/hir/konyvtar/szabadon-elarheto-idoszaki-kiadvanyok>
- 22▶ <https://epa.oszk.hu/03500/03594>
- 23▶ <https://www.sapientia.hu/hu/konyvtar/internetesadatbazisok>
- 24▶ <https://vigilia.hu/index.php/component/content/article/101-kitekinto/336-honnan-tekintuenk-az-emberek-problemaira?Itemid=437>

ISSN 2416-0229

Az EKE Hírlevél célja, hogy az Egyesülés tagkönyvtárai megismerjék egymást, megoszthassák egymással híreiket, fejlesztéseiket, és a szakmát érintő kérdésekről is tájékozódhassanak. Az EKE Hírlevél további célja, hogy a nem egyházi könyvtárban dolgozó kollégák megismerjenek bennünket, életünket és szakmai munkánkat.